І чужому научайтесь,
Свого не цурайтесь...
Т. ШЕВЧЕНКО

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

Редакція і Адміністрація: "Svoboda", 81-83 Grand St. Jersey City, N.J. 07303
434-0237
434-0807
УНСоюз: 435-8740
Тел. в Ню Йорку:
BArcly 7-4125
УНСоюру: BArcly 7-5337

РІК LXXIV. Ч. 55. ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК, СЕРЕДА, 29-го БЕРЕЗНЯ 1967 ЦЕНТІВ 10 CENTS JERSEY CITY and NEW YORK, WEDNESDAY, MARCH 29, 1967 No. 55. VOL. LXXIV.

— ОСТАННІ ВІСТІ —

Вівторок, 28 березня, 1967

В АМЕРИЦІ

ПЕРЕДБАЧАЄТЬСЯ ЕКОНОМІЧНИЙ БУМ ЩЕ ПЕРЕД кінцем цього року. Це робить визначний нюйорський банкір, який має ближчі зв'язки з Федеральною Резервовою Системою. Представники цієї системи стверджують, що економіка тепер сповільнила темп розвитку, але це не є початок економічної знижки, лише коротка „павза", яка була потрібна тому, що бизнеси надто швидко почали збільшуватися, що могло спричинити надпродукцію товарів, бо споживачі почали менше видавати грошей на закуп товарів, а більше на ощадність. Але ще перед кінцем цього року видатки на купно товарів збільшаться, і економіка знову почне більше продукувати.

ГАВАНА — КОМУНІСТИЧНИЙ РОЗВІДЧИЙ центр для Західньої Півкулі. Цей центр перевів політичну, економічну й соціологічну розвідку в державах Латинської Америки, що є підготовкою до відзначення Організації Солідарности Латино - Американських держав, яке має відбутися при кінці липня в Гавані. В цьому відзначенні мають взяти участь делегації з 27-ох держав і територій. Гаслом цієї Організації є: „Обов'язок кожного революціонера — робити революцію". Цю організацію засновано в січні 1966 р. в Гавані. До неї належать ще й відділи азійський та африканський, крім американського. Ціллю цієї Організації Солідарности є: „випрацювати спільну революційну стратегію".

ВІДКЛАДЕННЯ ВІЙСЬКОВОЇ СЛУЖБИ студентам є несправедливе, бо дозволяє хитрим юнакам зовсім не служити при війську. Так зізнав в Сенатській Підкомісії в справі затруднення голова Президентської Комісії в справі обов'язкової військової служби Бирк Маршалл. Він казав, що деякі студенти так довго просять про відкладення військової служби, поки не дійдуть до 26-го року життя. Деколи вони ще й женяться, щоб як батьки дітей дістати дальше продовження відкладення служби у збройних силах. Президентська Комісія рекомендує скасувати відкладання військової служби студентам.

В ЛЮТОМУ ц.р. ЕКСПОРТ ЗДА становив 2,601,200,000 долярів, дещо менше, ніж в січні цього року, коли він виносив 2,620,200,000 долярів. Але імпорт зменшився в лютому ще більше і виносив 2,204,100,000 долярів, а в січні 2,295,600,000 долярів. Внаслідок цього надвишка експорту над імпортом в лютому 1967 виносила 397 мільйонів долярів, а в січні надвишка становила тільки 325 мільйонів долярів. В грудні надвишка експорту над імпортом виносила тільки 184 мільйони долярів. Лютий цього року — це вже другий місяць, коли ЗДА поліпшили свій торговельний балянс з закордонними державами.

У СВІТІ

ВІЦЕ - ПРЕЗИДЕНТ ГЮБЕРТ ГОМФРІ ВІДЛЕТІВ в минулу неділю вечером, 26-го березня, на двотижневу подорож по Західній Европі з ціллю загіонити й покращати взаємини ЗДА з їх европейськими союзниками. Гомфрі, який спершу прилетів до Женеви, має за ціль передусім познайомитись в розмовах з найбільш авторитетними особами в Женеві про дві справи, які в останньому часі спричинили дисонанси між ЗДА і їх союзниками: форсований Америкою договір проти поширення атомової зброї та новий митний договір з державами Европейської Економічної Спільноти (Спільного Господарського Ринку). Гомфрі відвідає столиці Італії, Франції, Бельгії, Голляндії, Зах. Німеччини і Зах. Берлін івсюди говоритиме з головами держав, прем'єрами і міністрами закордонних справ. Він складе візиту також Папі.

КОЛ. ВІЦЕ - ПРЕЗИДЕНТ РИЧАРД НІКСОН ВЕРНУВСЯ з подорожі до кількох західньо - европейських держав, як також до СССР, Румунії і Чехословаччини, і заявив зараз після повороту до ЗДА, що президент Джансон повинен поїхати до Европи, щоб переконати тамошніх державних мужів, що ЗДА не втратили зацікавлення европейськими справами у користь Азії. Подорож віце - президента Гомфрі має — за коментарями преси — частинно виконати завдання, рекомендоване Ніксоном.

ФРАНЦІЯ НЕ ВІЗЬМЕ УЧАСТИ в конференції членських держав Південно - східнього азійського оборонного пакту, яка відбудеться у Вашингтоні в днях 18-20 квітня ц. р. Хоч Франція є членом тієї організації, разом з Австралією, Британією, Новою Зеляндією, Пакістаном, Філіппінами, Таї (Сіямом) і ЗДА, проте Франція не хоче викликати враження, наче б вона солідаризувалася з В'єтнамською політикою ЗДА, що її підтримують всі інші члени СЕАТО.

МОСКОВСЬКА „ПРАВДА" „ПЕРЕСТЕРЕГЛА" ІНДОНЕЗІЮ, що дальше переслідування комуністів в Індонезії може погіршити відносини Індонезії з СССР та зменшити шанси економічної допомоги збоку СССР для Індонезії. Внаслідку невдатної спроби комуністичного державного перевороту в Індонезії в жовтні 1965 р. — винищено там фізично сотні тисяч комуністів, заборонено комуністичну партію і все ще існує там протикомуністичний рух.

ЙОРДАНІЯ ВИШЛЕ ДО ЄМЕНУ місію військових інструкторів в допомогу єменським роялістам які в горах і віддалених частинах того краю зберігають власне військо і ставлять активний спротив республіканському режимові, спертому на близько 70.000 єгипетського війська. Рішення Йорданії вказує на її порозуміння з Савді Арабією щодо рішучої опозиції проти змагання Єгипту — зробити Ємен своєю колонією та поширити свій вплив на ввесь Арабський півострів, особливо після відступу британської залоги з Адену.

ЮГОСЛАВСЬКИЙ ПРЕЗИДЕНТСЬКИЙ ДИКТАТОР ТІТО ВИГОЛОСИВ гостру промову проти „сепаратистів", які ніби стали винуватцями нового гострого спору між хорватськими письменниками й іншими культурними організаціями, які виступили проти переслідування хорватської культури „старшим братом" — сербами, — та сербськими інтелектуалами. Обидві сторони оприлюднили були взаємні обвинувачення. Тіто заповів, що „партія" буде дбати про „справедливий" підхід до справ національних культур. В тій самій промові Тіто гостро накинувся на „одну з найбільших потуг", яка ніби переводить у В'єтнамі агресію і винищує тамошній безборонний нарід.

ФРАНЦУЗЬКИЙ УРЯД ВИРІШИВ ЗБЕРЕГТИ під своєю адміністрацією африканське Сомалі, без уваги на криваві заворушення, які сталися там, в столиці Джібуті, зараз після проголошення висліду плебісциту, що виявив більшість — за залишення Сомалі при Франції. Французький уряд покликається на те становище більшости автохтонних кочівників, і таврує націоналістичну меншість, осілу по містах та пов'язану з земляками із сусідньої незалежної Сомалі.

МИКОЛА ЛІВИЦЬКИЙ ОБРАНИЙ НА ПРЕЗИДЕНТА УНР В ЕКЗИЛІ НА VI. СЕСІЇ УНРАДИ

МИКОЛА СТЕПАНЕНКО ОБРАНИЙ НА ЗАСТУПНИКА ПРЕЗИДЕНТА, Д-Р ЯКІВ МАКОВЕЦЬКИЙ ОЧОЛИВ УНРАДУ, Д-Р АТАНАС ФІҐОЛЬ НАЙМЕНОВАНИЙ НА ГОЛОВУ ВИКОНАВЧОГО ОРГАНУ; ОУНз ВВІЙШЛА В СКЛАД УНРАДИ

Мюнхен. — Микола А. Лівицький, дотеперішній голова Виконавчого Органу Української Національної Ради, був обраний на Президента Української Народної Республіки в екзилі в результаті 6-ої сесії Української Національної Ради, яка відбулася тут від 18 до 22-го березня ц.р. На заступника президента був обраний проф. Микола Степаненко із ЗДА, а на голову Української Національної Ради обрано д-ра Якова Маковецького. Президент УНР в екзилі, негайно після його вибору, проголосив декрет, що ним найменував д-ра Атанаса Фіґоля на голову Виконавчого Органу УНРади, — подає Бюлетень Українського Інформаційного Бюра.

Відкриття сесії

Урочисте відкриття засідань VI-ої Сесії Української Національної Ради відбулося в Мюнхені у святочно прибраній залі „Дойчес Музеум" в суботу, 18-го березня ц.р. о 10 год. 30 хв. Крім членів УНРади (з яких деякі постійно мешкають в европейських країнах поза Німеччиною, а навіть в заокеанських країнах), членів Виконавчого Органу та Найвищої Державної Контрольної Ради, на Сесію прибуло багато гостей з Австрії, Великої Британії, Бельгії, Франції, із ЗДА і Канади. На залі були присутні чисельні представники духівництва Українських Церков, української науки, громадськости і різних політичних організацій. Так само були присутні видатні представники німецького громадянства і представники політичних центрів поневолених Москвою народів. Були присутні представники української і чужинецької вільної преси. Перед відкриттям Сесії православний священик прочитав молитву. VI-ту Сесію Української Національної Ради вступною промовою відкрив в.о. Голови УНРади Спиридон Довгаль. Після того вступну промову на відкриття Сесії виголосив в. о. Президента УНРеспубліки в екзилі, Голова Виконавчого Органу УНРади Микола Лівицький [текст промови надрукований на 2-ій сторінці в цьому числі „Свободи"].

Привітання

З привітаннями усно виступили наступні особи: п. Бортник від Паризького Бльоку (Ліґа Визволення народів); п. Олег Штуль, Голова Проводу Українських Націоналістів [текст привіту надрукований на 2-ій сторінці в цьому числі „Свободи"]; д-р Прокопчук від Німецько-Українського Товариства; проф. Микола Степаненко, голова Контрольної Комісії Українського Робітничого Союзу в ЗДА; Теодосій Сендзик від Координаційного Комітету в ЗДА; Павло Дорожинський від ОДВУ і братніх організацій в ЗДА; Микола Іванович від українських організацій в Австрії; Василь Шкляр від Союзу Українців в Бельгії й Товариства Сприяння УНРаді і від Крайової Організації УРДП в Бельгії; п. Собчинський від Леґіону Симона Петлюри; п. Козинець від Товариства Сприяння УНРаді на Північно-Західню Німеччину; полк. Петро Самойлів від УНДС в ЗДА; інж. Іван Янішевський від УНДС в Канаді; Любов А. Марголін від Української Вільної Громади в ЗДА; митрофорний протоієрей Паладій Дубицький; В. Бабицький від Товариства Сприяння УНРаді у Велико-Британії; Ю. Нагорний від Координаційної Ради Українського Революційно-Демократичного Руху в ЗДА і Канаді. Крім того надійшли привітання від чисельних представників церковного і наукового світу, політичних, культурних, наукових і громадських організацій [в цьому від Українського Народного Союзу за підписом його головного предсідника п. Йосипа Лисогора], інституцій, товариств та окремих осіб, які зачитані були на початку ділового засідання УНРади, що розпочалося того ж дня 18 березня 1967 року. З окремими привітами та спогадами, як учасники минулих подій, під час Української Національної Революції, виступали колишні члени Української Центральної Ради проф. П. Феденко і д-р П. Кашинський. На цьому урочисте відкриття Сесії закінчилося проспіванням національного гимну.

Ділові засідання

Ділові засідання 6-ої Сесії розпочалися після урочистого відкриття, пополудні 18-го березня ц. р. і тривали до 11-ої години увечері 22-го березня, коли Сесія була закрита на підставі декрету новообраного Президента УНР. Сесією керувала Президія попередньої каденції на чолі з в. о. головою УНРади інж. С. Довгалем, з потім заст. голови дообраним до Президії на початку Сесії д-ром В. Михайловим. Після прийняття і заприсяження нових членів (з яких деякі мешкають постійно поза Німеччиною), Сесія доповнила склад своїх комісій (зовнішніх зносин, господарсько - фінансову, правничу, військову) та обрала спеціяльну резолюційно - редакційну комісію. Полагодивши справу першого читання законопроєктів, Сесія

(Закінчення на 5 стор.)

Микола А. Лівицький
Новообраний Президент
УНР в екзилі

Д-р Атанас Фіґоль
Новонайменований Голова
Виконавчого Органу

Північний В'єтнам відкинув мирові пропозиції У Танта

Сайґон. — Північно-в'єтнамське радіо в різкій формі відкинуло думки генерального секретаря Об'єднаних Націй У Танта на тему можливостей замирення у В'єтнамі, що їх він висловив 5 березня ц. р. на пресовій конференції у Ню Йорку, після свого повороту з південної Азії, де він, м. ін., стрінувся був також із представниками Північного В'єтнаму. Північно-в'єтнамський уряд заявив тепер, що погляди У Танта не покриваються з поглядами його, північно-в'єтнамського уряду, при чому комуністи закинули У Тантові, що він ставить на одну дошку американських „агресорів" з „жертвами тієї агресії". Північно-в'єтнамські комуністи повторюють свою давню вимогу, що Америка повинна „припинити свою агресію" і що цим найшвидше закінчиться В'єтнамську війну. — Тим часом у В'єтнамі війна значно посилилась, завдавши в минулому тижні великих втрат обом сторонам. Комуністам удалося зробити засідку на великий південно-в'єтнамський конвой, що складався з 121 вантажного авта, й знищили або важко пошкодили 82 вантажні авта. Напасники відтягнулись в джунґлю щойно після того, як заскоченому конвоєві наспіла поважна відсіч. Американська розвідка ствердила, що комуністи влаштовують ракетні становища у такій віддалі від Сайґону, що зможуть обкидати Сайґон ракетами Комуністам вдалося теж збити дальших сім гелікоптерів і вони в різних місцях переводили обстрілювання мінометами або несподівані наскоки. Незалежно від бойових дій — американці понесли велику втрату, коли під час хуртовини розбився літак, який віз вісьмох американських професорів, що керували організацією шкільництва та всієї освітньої роботи в Південному В'єтнамі. Всі вони згинули, разом із пільотом. Зате під час летунської акції проти Північного В'єтнаму збито дальший, вже 38-ий з черги, ворожий джетовий літак совєтського типу МІҐ. Бомбардовано знову склади газоліни заледви за 5 миль від північно-в'єтнамського порту Гайфонґу. 52-річний американський генерал Крейтон К. Абрамс, заступник шефа штабу армії, дістав призначення на високе становище у Південному В'єтнамі,: він координуватиме військові й цивільні дії для утримання ладу.

Москва плянує реформу совхозів

Москва. — ТАСС заповів, що совєтський уряд розглядає проєкти на реформу так званих совхозів, себто державних сільських господарств, з переставленням їх також на систему виплатности. За твердженням економічного кореспондента ТАСС-а Івана Артемова, існують два проєкти, як підвищити продукцію в радхозах. За одним проєктом — з-посеред усіх 14.000 совхозів мали б спершу виділити 1.000 таких господарств, в яких керівники дістали б свобіднішу руку щодо адміністрації, а селяни, працюючі в совхозах, діставали б 10% від чистого зиску, що їх приноситимуть ті господарства. За другим пляном, що його підтримують особливо Молдавія й Естонія, всі існуючі совхози зразу же перейшли б на нову систему, а робітники-селяни діставали б 15% зиску. Чи 36.000 існуючих колгоспів залишились би у давній ситуації — не сказано. За найпершими західніми коментарями — ці реформи плянуться, як вихід з перманентної кризи у совєтському сільському господарстві, в якому селянство перетворено на невільників.

Футболісти „Тризуба" здобули перемогу у стейтовому фіналі гор за Чашу ЗДА

Філядельфія, 26-го березня. — „Тризуб", Філядельфія, чотирикратний футбольний першун ЗДА в роках 1960, 1961, 1963 і 1966, здобув перемогу 6:0 над дружиною „Дойчунґарн" у фінальних змаганнях стейту в грах за Чашу ЗДА 1967 року. Дальшими суперниками в грах за Чашу ЗДА будуть вже репрезентанти інших стейтів Сходу. В минулонедільних змаганнях футболісти „Тризуба" перемогли переконливо воротами зі стрілів Полети 2, Бенітеза 2, Ферейри і Макаріона. Цій футбольній зустрічі приглядалося 1,500 осіб.

Сезон міжнародних футбольних зустрічей започатковано минулої неділі змаганнями між італійською дружиною Рома А. К. і бразилійською одинадцяткою „Фламенґо" з Ріо де Жайнеро. Зустріч закінчилася нерішеною 1:1 після того, як італійці домінували на грищі впродовж цілих змагань і вели 1:0 до трьох хвилин перед кінцем, коли бразилійці вирівняли рахунок. Обидві відомі дружини у футбольному світі показали дуже слабу гру. Їй приглядалося 9,426 розчарованих глядачів, які прийшли в цю холодну великодну неділю на Рандалс Айленд Стадіон в Ню Йорку.

ДАВНІ ПРИЯТЕЛІ ЗУСТРІЧАЮТЬСЯ ЗНОВУ

Гюберт Гомфрі, віце-президент З'єднаних Держав Америки, вітає у столиці, Вашинґтоні, свою давню знайому Марусю Е. Бек, радну міста Дітройту, яка прибула туди на конвенцію представників міст, що мають пристані чи то над морем чи над ріками. Панна Бек заступала повіт Вейн, стейту Мишиґн, де вона є головою Портової Комісії цього повіту, в якому знаходиться і місто Дітройт.

Папа Павло VI заповів у Великодньому зверненні нову Енцикліку

Рим. — Папа Павло VI, виголосивши під час Великодньої Богослужби перед собором святого Петра у Римі промову до сотень тисяч вірних та паломників і туристів, які заповнили велетенську площу св. Петра, — заповів, що „в найближчих днях" проголосить нову Енцикліку, яка буде стосуватися різних питань, що їх заторкнув останній Вселенський Собор. Папа Павло VI відправив у Великодню неділю за латинським обрядом раннім ранком Богослужбу в маленькій церковці на передмісті Риму Санта Марія Януа Целі, — у Велику П'ятницю він ішов з великим хрестом у руці з Ватикану попри Колісей, — а у Великий Четвер виконав традиційну церемонію миття ніг, у цьому році замість 12 монахам — 12 дітям. У згаданій своїй промові, яку завдяки системі гучномовців виразно чули сотні тисяч людей на площі св. Петра, та яку передавано на всі західньо европейські радіостанції, Папа закликав черпати віру з Воскресення Христового. Однак він признав, що існують проблеми, які „турбують, мучать і ділять людей у пошукуванні за хлібом, миром, волею, справедливістю і братерством". Саме цим питанням має бути присвячена нова Енцикліка, яка буде 5-ою Енциклікою цього Папи від червня 1963 року та буде називатись від своїх перших букв „Попульорум Проґрессус" — Поступ Народів. Папа проголосив „Христос Воскрес" у 10-ох мовах: по-латині, італійськи, англійськи, французьки, грецьки, німецьки, еспанськи, португальськи, польськи і румунськи. Дві малі групи демонстрантів, здебільша італійських довговолосих „бітніків" намагалися закаламутити настрій у Римі — одна на площі св. Петра, друга на Вія Венето, з'явившись з плякатами, що вимагали зміни становища Католицької Церкви в справах розводів і контролі народин. Поліція швидко зліквідувала обидва інциденти, що їх малохто зауважив.

Конференція СУСТА присвячена Світовому Конґресові Українського Студенства відбудеться у Вашинґтоні

Ню Йорк. — Союз Українських Студентських Товариств Америки (СУСТА) влаштовує 1-2 квітня ц. р. при Джорджтавн Університеті у Вашинґтоні Організаційну Конференцію, присвячену Світовому Конґресові Українського Студентства і його підготовці. Ця конференція відбувається згідно з рішенням Восьмого Конґресу СУСТА, який доручив теперішній Управі СУСТА зробити всі заходи, щоб СКУС відбувся в рамках Світового Конґресу Вільних Українців, запляднованого на листопад ц. р. у Ню Йорку, для чого вибрано спеціяльну Комісію СКУС при Управі СУСТА (мґр Богдан Футей, голова, інж. Ігор Чума та мґр Богдан Сацюк, члени). Комісія СКУС звернулася в цій справі до інших українських студентських союзів у Вільному Світі (СУСК-Канада, САУС-Арґентина, СУСТЕ Европа, ЦУСА — Австралія) з таким вислідом, що СУСК візьме активну участь у вищезгаданій Організаційній Конференції, а Управа СУСТЕ включила доповідь на тему „СУСТЕ і Світовий Конґрес Українських Студентів" в наради III Звичайного З'їзду СУСТЕ, який відбудеться від 31 березня до 2 квітня ц. р. в Лювені, Бельгія. Українські студентські союзи Арґентини (САУС) й Австралії (ЦУСА) покищо не дали відповіді на звернення Комісії СКУС, але правдоподібно зроблять це в скорому часі. Програма Організаційної Конференції СУСТА на тему СКУС складатиметься з

(Закінчення на стор. 6-ій)

УКРАЇНЦІ У ВІЛЬНІМ СВІТІ

УКРАЇНЦІ В КАНАДІ ПЕРЕД 1891 РОКОМ

Вінніпеґ. — Президія УВАН повідомляє: академічний виклад УВАН пана О. Роїка з Саскачеванського університету на тему „До історії українців Канади з-перед 1891 р.", з новими ревеляційними даними про наше минуле в Канаді відбудеться в неділю 2-го квітня в УНДомі (Буровс і МкГреґор).

ЩЕ ПРО КОНВЕНЦІЮ АМЕРИКАНСЬКОГО Т-ВА ДЛЯ ПОШИРЕННЯ СЛАВІСТИЧНИХ НАУК

Вашинґтон. — Як уже повідомлялось, тут відбудеться в кінці квітня друга з черги Конвенція Американського Т-ва для поширення славістичних наук, де поруч з американськими та ін. науковцями, братимуть участь українські славісти. Так, між ін., у „Амбасадор рум", виступатимуть українські доповідачі-науковці на тему „Московський імперіялізм і Казань" — Ігор Шевченко з Дамбартон Оакс, як голова панелю, Ярослав Пеленський з Колюмбійського університету: „Московські імперські претенсії до Казані"; між дискутантами буде Омелян Пріцак із Гарвардського університету.

ВИСТУПИ ГОЛОВИ УВАН У СУДБУРІ

Судбурі, Онт. — 17-24-го березня ц.р. відбувся тут заходами КУК „Український тиждень" з виставами народного й індивідуального мистецтва, концертом, показом української книжки й т. п. „Український тиждень" започатковано доповіддю Голови УВАН у Канаді проф. Яр. Рудницького в місцевому Лаврентійському університеті на тему „Славістика й українознавство в Канаді". Доповідь, якою проводив Голова відділу модерних мов проф. А. Гендрі, відбулася в авдиторії Університету. Також відбулося інтерв'ю з проф. Рудницьким на місцевій телевізійній Станції СКСО, а 18-го березня попол.

ТРИДЕННА УКРАЇНСЬКА ВИСТАВКА В АМЕРИКАНСЬКОМУ БАНКУ

Філядельфія. — У банку на вул. Френкфорді „Федерал ловн енд сейвінґс Асс-н" відбулась триденна Виставка українського народного мистецтва і Великоднього стола (закінчилась 17 березня). Виставку організувала Управа 88 Відділу СУА, і її відвідали багато американців, беручи при тому різні інформаційні матеріяли та брошури про Україну. Керує Відділом СУА п-і Е. Товт.

УКРАЇНКА ЗДОБУЛА ЗВАННЯ „МІСС АКРОН"

Акрон, Огайо. — Дня 20 березня ц. р. вибрали на „Місс Акрон", Огайо, на 1967 р. панну Зиновію Андрусяк, що саме в січні ц. р. осягнула титул бакалавра в ділянці англійської мови і мистецтва в Акрон Університеті. Молода українська красуня є дочкою д-ра Николи Андрусяка професора Райо Гренд коледжу і члена УНСоюзу, Відділ 25. П-а Зиновія Андрусяк була також членом УНСоюзу в дитячому відділі.

СВОБОДА SVOBODA
український щоденник UKRAINIAN DAILY
FOUNDED 1893
Ukrainian newspaper published daily except Sundays, Mondays & holidays (Saturday & Monday issues combined) by Ukrainian National Association, Inc., 81-83 Grand St., Jersey City, N.J. 07303

Second Class Postage paid at the Post Office of Jersey City, N.J. Accepted for mailing at special rate of postage provided for by Section 1130 of Act of October 3, 1917 — authorized July 31, 1918.

Адреса: "SVOBODA," P. O. Box 346, JERSEY CITY, N.J. 07303

За правду і волю

У попередньому числі „Свободи" подано широку інформацію про життя і геройську смерть 19-річного Андрія Федора, сина новоприбулих до Америки українських батьків, народженого вже у Франції, який не бачив України, але був свідомим українцем, членом Українського Народного Союзу. Це не перша українська жертва війни у В'єтнамі, бо були вже й перед ним такі трагічні жертви. Дай Боже, щоб вона була остання, але треба рахуватися з жорстокою можливістю дальших таких утрат. За кожним разом вони породжують найглибший жаль і найщиріше співчуття для батьків, найближчої родини й приятелів. Зрештою, це не тільки їхня втрата — це втрата всієї української спільноти, втрата українського народу, який до незчисленних жертв, що впали з рук ворога, додав ще одну.

Бо у В'єтнамі не йдеться про В'єтнам. Формально — це виконання Америкою союзницького зобов'язання з титулу Південно - Східного Азійського Пакту (СЕАТО), який наказує спротивлятися збройній аґресії, що в даному випадку прийшла з комуністичного Північного В'єтнаму. Офіційні речники ЗДА стверджують, що перемога комуністів у Південному В'єтнамі загрожувала б цілому азійському Півдневі й обширові Океанії, що заторкує вже безпосередньо життьові інтереси Америки. Сучасна американська закордонна політика розмежовує справу боротьби за волю у Південній Азії від проблеми волі народів, уярмлених комуністами в Европі. Але цей обов'язок наче автоматично впадає в очі, бо справа волі у світі нероздільна, бо не можна сприяти праву на власну національну державу азійських і африканських народів, і відмовляти це право народам европейським.

Скоріше чи пізніше мусить заломитися ця політика двох мірок, скоро чи пізно мусить перемогти ідея волі для всіх народів, що до неї змагають. І в джунґлях В'єтнаму, де згинув Андрій Федор, ішлося власне про ту універсальну ідею волі, яка стосується також України й українців. У всесвітній історії багато подібних прикладів, коли сини різних народів боролися в рядах різних армій далеко від рідного краю, всі вони воювали — і гинули — не за чужу, а за власну, рідну справу. Андрій Федор і йому подібні з Корейської і В'єтнамської воєн однаково близькі українським серцям, як і безчисленні жертви, що впали в рядах УГА, Армії УНР, Української Дивізії чи УПА. Всі вони згинули за українську справу, за українську правду і волю, і всім їм за те вічна слава.

Малоросійське низькопоклонство

„Важко розповісти про всю Росію, про її красу і могутність... І все ж спробуємо вам, наші читачі, хоча б стисло розповісти про найбільшу Радянську республіку — про Російську Федеративну"... Наклепницька газетка „на украинском языке" під назвою „Вісті з України", що виходить з рамени так званого Товариства культурних зв'язків з українцями, ніяк не може охопити всієї теми, розповісти „про всю Росію", і тому розповідає лише про Російську СФСР, тобто таки про Росію - Московщину. Хто читатиме ту розповідь, той помітить, куди вона гне, бо офіційний орган офіційного „Товариства", на чолі з відомою декому з-поміж українців за „рубежем" Катериною Колосовою, зараховує вже й Україну та інші поневолені країни до „всієї Росії". У числі 5-му цієї газетки надруковано безконечні панегірики на адресу „Російської Федеративної" — гнобителя поневолених націй, економічного визискувача, русифікатора... Ніхто інший, як Павло Тичина, доходить до самобичування у вміщеному там вірші „Ти чудесная, Росіє", пишучи, яка та „прекрасная Москва". Хоча за Княжої України ніякої „Росії" не існувало, П. Тичина, всупереч шкільним відомостям з історії, заявляє:

„Ми ворожії навали одіб'єм усі, усі!
Один одного ж знали ще аж в Київській Русі!"

Інша київська газета, „Молодь України" з 18 березня, ще кілька днів перед тим згадуючи про Тараса Шевченка уболівала фактом, що царський уряд продав всього за сім мільйонів долярів „Російську Америку", тобто Аляску. Малоросійське низькопоклонство переходить усякі межі. Редакція картає царський уряд, наводить слова одного з міністрів у часах після Кримської війни, що московський уряд „не в змозі захистити наші колонії". Проговорившись про колонії, включно з багатонаціональним Сибіром і Далеким Сходом, „Молодь України" пише: „Лише велика Жовтнева революція назавжди поклала край розпродажу наших земель"...

На вимогу і на догоду колонізаторам XX сторіччя — у виданнях в УССР повно перекладів з сучасної російської літератури, чи варті вони уваги, чи ні; друкуються журнали і книжки російською мовою; ставляться російські опери і т. д., на всі лади вихваляється ту Росію, яка в своїй новочасній большевицькій формі не зуміла розв'язати жадного з питань економічного, політичного і національного характеру. Але постійні вимоги низькопоклонства не свідчать про дійсну силу підмінованої не-російськими націями совєтської імперії.

НА ШОСТІЙ СЕСІЇ УКРАЇНСЬКОЇ НАЦІОНАЛЬНОЇ РАДИ

ВСТУПНА ПРОМОВА

В. О. ПРЕЗИДЕНТА УНР В ЕКЗИЛІ МИКОЛИ ЛІВИЦЬКОГО

Коли ми урочисто розпочинаємо Сесію Української Національної Ради, яка не являє собою еміґраційної установи, але — як складова частина Державного Центру Української Народної Республіки — є речником і репрезентантом українського народу на Батьківщині, і коли, особливо, розпочинаємо її якраз в 50-ту річницю створення Української Центральної Ради й початку великої Української Національної Революції, то нашими думками і серцем ми повинні бути тепер в Україні, з нашими братами й сестрами там, з нашим поневоленим, проте, незламним народом.

Там тепер не дзвонять дзвони, не мають національні прапори, не відбуваються урочисті академії, не прославляються невмирущі Універсали Центральної Ради, а тим більше 3-ій і 4-ий Універсали, якими проголошено і встановлено вільну й народоправну державу нашого народу, Українську Народну Республіку. Там тепер ідуть приготовання до святкувань Октябрської революції, яка насправді була контрреволюцією і знищила здобутки нашої Української Революції та, насамперед, найбільший з них — нашу демократичну державу з всебічними громадянськими, політичними і соціяльними вольностями для всіх мешканців нашої Землі — незалежно від релігії, національности чи соціяльної приналежности. І якщо, вихвалюючи т. зв. здобутки Октябрської революції з її облудними гаслами, там і згадується про Україну 1917-20 років, то лише для того, щоб фальшувати, очорнювати й оганьблювати Центральну Раду, Директорію, добу Української Народної Республіки, нашу визвольну боротьбу та їх діячів і їх діла.

Я не буду говорити про те, що принесла в Україну Москва на вістрях багнетів червоної армії і що довелося пережити українцям протягом от уже скоро 50-літнього окупаційного режиму. Ми про це всі добре знаємо. Я хочу лише звернути увагу на те, що ми не повинні заколисувати себе ілюзіями про можливість якихось полегшень під сучасним режимом, про можливість його еволюції. Навпаки, ми повинні усвідомлювати собі, в якій небезпечній ситуації знаходиться саме тепер український і інші неросійські народи Совєтського Союзу.

Я признаю, що, під впливом зовнішніх і внутрішніх труднощів і навіть поразок, послаблена центральна влада в Москві примушена дещо попустити натиск й впроваджувати деякі поверховні зміни, що їх дехто вважає за т. зв. лібералізацію режиму. В таких обставинах молода і відважна ґенерація в Україні не вагається ставити домагання в культурній площині, а навіть і відверто ставить чоло імперіялістичній і колоніяльно - винищувальній політиці Москви.

Проте, окупаційний режим—новими, замаскованими методами терору — нещадно душить ці голоси протесту, знешкоджує або й винищує їх. Даючи, а то й лише обіцяючи деякі полегші в побутово - матеріяльній, може навіть і культурній (однак, тільки для „домашнього" вжитку) ділянках і цим сподіваючись обдурити легкодухих „инородцев" і зламати їх волю до спротиву, — Москва неухильно прямує до своєї мети: шляхом безоглядної русифікації й безупинним „перемішуванням народів" досягти здійснення своєї програми „злиття націй", себто створення єдиної совєтської, а в дійсності російської нації.

Саме тепер розпочалася праця над виробленням нової, цим разом, очевидно, „брежнєвської" конституції. Невідомо, чому в Москві прийшла думка міняти, за висловами совєтської пропаґанди, „найдемократичнішу" в світі сталінську конституцію і що принесуть для поневолених неросійських народів зміни у совєтській конституції. Може ці зміни принесуть дальші й цілком відверті, зафіксовані конституцією, обмеження прав т. зв. „суверенних" республік неросійських народів. Та можна припустити, що в новій конституції будуть якісь параграфи, які нібито ґарантуватимуть збільшення т. зв. „суверенних" прав цих республік. Та це хіба ніяк не змінить фактичного стану речей. Бо, якщо це припущення здійсниться, то оті параграфи відносно „суверенних прав" республік Совєтського Союзу залишаться на практиці такими ж мертвими літерами, як і відповідні параграфи „сталінської конституції".

Міжнародна коньюнктура не є сприятливою для справи поневолених народів. Західній світ дбає про свої власні інтереси. Бажаючи уникнути війни (що є, зрештою, цілком зрозуміле й оправдане), він шукає домовлення з совєтською імперією. В цій ситуації шукання шляхів і можливостей „братання" з нашими поневолювачами в політиці Заходу немає місця для визвольної справи поневолених народів. Чи така політика правильна в інтересах самого Заходу? Колись багато говорилося про „неподільність" свободи, причому це зовсім не означало, що цю ідею можна здійснювати тільки шляхом війни: до неї можна і треба було йти шляхом солідарности з поневоленими. Та коли раніше про „неподільність" свободи принаймні говорилося, хоч для неї насправді нічого не ділялося, то тепер цю справу просто замовчують.

Хочу, однак, рішуче підкреслити, що коли я говорю про небезпечність ситуації в Україні або про несприятливу міжнародну коньюнктуру, то це зовсім не означає, що ми маємо вважати справу визволення України і інших поневолених народів за безнадійну. Наше визволення прийде шляхом наростання

(Закінчення на стор. 3-ій)

ПРИВІТ VI СЕСІЇ УНРАДИ

ПРОМОВА ГОЛОВИ ПУН ОЛЕГА ШТУЛЯ-ЖДАНОВИЧА

Відійшло від нас чимало основноположників Державного Центру УНР. В більшості були вони будівничими Української Народної Республіки, чи то як вояки, чи то як політики, чи то як творці національного відродження і дріжджі Української Національної Революції, що її 50-ліття відмічаємо цього року. Приходить — вже не молоде, але чергове покоління. І тому слід собі здати справу з події, якої ми є учасниками: VI Сесія являє новий етап політичної дії української еміґрації.

Все наше життя в діяспорі стоїть на зламі, коли перед нами стає руба питання: залучимо ми до наших зусиль і не-еміґрантів, бо вже народжених на чужині, чи тих, що вросли в ґрунт поселення, чи ні? Вітаючи VI Сесію УНРади від Проводу Українських Націоналістів та нашої системи УНРуху, беручи до уваги, що ПУН твердо стоїть на позиції підтримки Державного Центру УНР в екзилі, як єдиної бази політичної консолідації, дозволю піднести тут деякі ідеї, яких здійснення — на нашу думку — причиниться до його зміцнення.

Ми опинилися на грані великого риску, бож екзильні інституції не вічні без допливу нових сил. Хіба можна собі уявити в дії екзильний уряд Пилипа Орлика? Ні. Але наше положення інше: ми маємо за собою українську спільноту в діяспорі, якій доля судила бути речником змагань українського народу, що не припиняться, не зважаючи на шалений наступ ворога. Ця спільнота дає нам змогу продовжувати традиції УНР і вимагає від нас бути їх носіями, доки вони не оновляться на Рідній Землі.

Правдою є, що еміґрація слабне, бо вмирають люди, які були символами доцьогочасних форм її дії. Багато організацій зникне незабаром, багато послабиться. Але спільнота в діяспорі залишиться, не зважаючи на залізну заслону. Щодо майбутнього, яке приходить за цим моментом зламу, може бути дві концепції:

1. Якесь середовище, що вважає себе найсильнішим, може пробувати опанувати все життя і підпорядкувати його собі. Ми є свідками намагань в цьому напрямку.

2. Спільними силами вийти поза доцьогочасні форми, щоб охопити всіх, хто стояв досі збоку, поза організованим життям. Задовольнити кожну людину через її участь в організованому житті, через вислухання її голосу й так привернути її до активности.

Ми вважаємо одиноко можливим і правильним другий вихід. Тому таку вагу прив'язуємо до дії ДЦ УНР і до VI Сесії УНРади.

Вітаючи VI Сесію, бажаю їй успіхів у праці і хочу сказати, що для зміцнення ДЦ ми вважали б необхідним:

1. Посилити ДЦ тими українськими патріотами, що стали громадянами країн свого поселення. Пашпорт — на нашу думку — не може міняти душі людини, не може зривати її кровного пов'язання з нацією її батьків. Тим більше, що жадна з країн нашого поселення не має інтересів, які були б суперечними українським.

2. Підсилити базу ДЦ представниками широких кіл громадянства, яке не зорганізоване в політичних партіях. Це можна осягнути шляхом іменування такої кількости репрезентативних громадян, які становили б четвертину складу УНРади. Вони репрезентуватимуть те позапартійне громадянство, яке несе тягарі української визвольної дії, не маючи досі належного голосу в визвольній політиці еміґрації.

3. Авторитет політичних, як і всяких інших чинників не може спиратися тільки на минулому й на традиціях, які б вони славні не були. В ім'я серйозности нашої дії, в ім'я авторитету високої назви Державного Центру УНР в екзилі, що є прапороносцем традицій української держави й боротьби за неї, ми висловлюємось за реальну оцінку сил, складових частин УНРади, та за реальну відбитку висліду цієї оцінки. Стаючи на реальних основах, ми б відкрили двері поширенню консолідації в ДЦ, навіть її завершенню, яке не можливе без твердого ґрунту реалізму.

4. У майбутньому ДЦ, а зокрема його Виконавчий Орган, повинні присвятити голозну увагу проблемі студій сучасного стану в Україні і державного плянування. Ми б пропонували створити окремий ресорт для цих проблем, закриваючи якийсь ресорт, що втратив свою актуальність. Визвольної політики не можна вести без ясного погляду на сучасну Україну, без глибокого знання сучасного покоління в Україні, без спроб нав'язання контакту з ним, нехай тільки в духовій площині.

5. Ми вважаємо, що при сучасних несприятливих обставинах на зовнішньому відтинку майбутній ВО УНРади повинен звернути основнішу увагу на внутрішній відтинок нашого життя. Збереження української спільноти в діяспорі — це корінна проблема як для ДЦ, так і для справи визволення, бо чим далі, тим більше потрібно наших зусиль для підсилення тих ферментів, що потрясають Московською імперією.

Проте ж, конкретну роботу на багатьох відтинках веде й буде вести наш громадський сектор, який тепер в стадії підготови Світового Конгресу Вільних Українців, щоб цим шляхом добитися вивершення системи громадського життя, щоб зміцнити почуття одности нашої спільноти в діяспорі на всіх континентах. Не мішаючись у громадські справи, політичний центр не може бути до них байдужий. Він мусить своїм впливом допомогти цьому вивершенню, причинитись до кристалізації наших ідей і форм дії. Без політичного впливу, без політичного живчика, без політичного еросу — всякі змагання будуть безплідні. Нема бо взагалі нічого аполітичного в світі, де змагаються світ свободи зі світом поневолення і заглади для народів. Зокрема ж не може бути нічого аполітичного в наших спільних змаганнях за визволення нашої незламної Батьківщини.

Я здаю собі справу, що висунені тут проблеми не нові, вони були предметом розважань у поході підготови VI Сесії, бо їх висунула наша фракція і перед Комісією підготови Сесії. Але я настільки глибоко переконаний у слушності цих пропозицій, що перекладаю їх в найкоротшій формі високому форумові Сесії. Бажаю найкращих успіхів у праці. А успіхом вважаю: зрозуміння до ходу часу й духа доби. Ми святкуємо 50-ліття відродження української державности з вибухом Національної Революції. Але ми сьогодні стоїмо не там, де починали творці Революції. Зле ми виконали б наш обов'язок, коли б нашим наступникам не передали твердих основ майбутнього, а тільки петрифікацію минулого чи сучасного.

За нами 50 років невпинної боротьби, в яку ОУН вклала значну данину крови й життя найкращих своїх членів. Сьогодні в одну цілість вже злиті змагання Українських Армій і УПА, об'єднані одним чином Петлюра, Коновалець і Мельник, Герої Зимових Походів і бійці підпілля. Традиції УНР перестали бути традиціями однієї групи чи покоління. Витягнім з того належні висновки, коли хочемо бути гідними наших попередників і дріжджами майбутніх чинів, що напевно закінчаться перемогою.

18 березня 1967.

Леся Лисак

ДИПЛОМАТІЯ БЕЗ ТЕКИ

Не знаю, як ви, але дехто й досі уявляє собі дипломата як пана з дуже політичною міною, кутого на всі чотири ноги і, головно, з обов'язковою течкою під пахвою. І самозрозуміло, що так уявлений дипломат мусить мати „політичну опору" в якійсь дуже політичній амбасаді. Але знаєте, що тепер часто трапляється? Тепер можете зустріти симпатичного пана або не менш симпатичну пані, що виявляють зовсім виразно дипломатичні таланти, але... ходять без теки. І за ними не стоїть ніяка амбасада. І ви зустрінете їх серед своїх знайомих, а може... це таки про вас самих мова.

Але ось прийшла рефлексія, що може б таки краще розпочати цю розповідь без додаткових міркувань, попросту так, як воно справді почалося. Або ще краще: від кульмінаційної точки — від короткої, але в цьому випадку „важливої родинної наради". А вона виглядала більш - менш так:

Молода, мила жіночка питає свого чоловіка, за професією лікаря: „Порадь, котрі огірочки подати на вечерю? Чи ті, які я сама квасила, чи ті, які ми дістали від пані мадярки?" На обличчі в неї скупченість і застанова. Молодий лікар, господар дому, з такою самою скупченістю, але враз із тим почуттям впевнености, відказує: „Раджу подати ті, від пані мадярки. Бо бачиш — вона дістала їх із Закарпатської України".

„Важливу нараду" припечатано усмішкою обопільної згоди.

Ви всміхаєтеся, читаючи ці рядки, і думаєте: „А це що знову? Чи це розповідь про родинну ідилію, чи вступ до статті на... кулінарні теми?"

Родинна ідилія — своїм порядком. Але ця друга — кулінарна тема тут тільки принагідно. Ви ж бо запримітили, що наголос покладено на те, що огірочки примандрували аж із Закарпаття. І в цьому суть. Наше молоде подружжя запросило на вечерю пару американців, щоб почастувати їх чисто українськими стравами. Тож характер огірочків зовсім не був такою другорядною справою, як могло б видаватися. Треба ж було вирішити, котрі з них більш підходящі для тієї цілі — чи приготоджені ручками українки тут, чи ті, що виросли там, на Закарпатті.

Але вернімось до теми. Ця пара американців уперше в своєму житті мала загостити до української хати. До справжньої української хати, де багато чудових вишивок, прекрасної української кераміки, де в дитячій кімнаті синок вправляє на фортепіяні колядки, де на полицях повно українських книжок. І де навіть собачка зветься „Смішко". Ага, найважливіше: і де діти, навіть тоді, як їх старші не чують, говорять між собою по - українськи.

І до цієї хати запрошено пару американців — учителів гайскулу на обід „в українському стилі". Повірте, що це сталося без ніякої наперед надуманої тенденції. Це сталося зовсім просто: кілька місяців тому ця американка - вчителька переходила операцію в шпиталі, де працює наш симпатичний лікар - українець. За кілька хвилин перед операцією вона запитала похиленого над нею лікаря: „Пробачте, а якої ви національности?"

Хай вас не дивує таке питання. Пацієнтка, мабуть, хотіла нервово відпружитися, і навмисне запитала про річ, що нічого спільного не має з операцією. А втім, американські вчителі мають дуже тонкі вуха, коли йдеться про найлегший акцент в англійській мові.

До відповіді, що він — українець, наш лікар мусів хіба додати ще щось цікаве, бо внаслідок їхньої розмови операція почалася з опізненням. Що саме було сказано — невідомо, зате відомо, що пацієнтка промовила з переконанням: „Докторе, я мушу якнайскоріше видужати по цій операції! Я мушу сказати своїм учням, що... Україна це зовсім не Росія! Бо, бачите, я тридцять років неправильно інформувала їх про українські справи".

І вона справді скоро видужала і поспішила до школи виправляти свою помилку щодо України. Вона ж бо під час реконвалесценції мала досить часу перечитувати книжки, які приносив їй наш милий лікар. Ну, а що добрих знайомих і приятелів звичайно запрошується в гостину, тож її з чоловіком теж запрошено. І ось вам ціла історія, в якій, як ви запримітили на початку, треба було вирішити питання „українських огірочків"...

Знаючи звички наших американських пань - сусідок, можна припускати, що на другий день по відвідинах наша вчителька подзвонила до бодай десятка своїх приятельок і сказала їм приблизно так: „Учора я дуже приємно провела вечір! Ми з чоловіком були у наших українських приятелів і там..." — Решту лишаємо вашій уяві. Бо про гарну українську хату, де діти по вечері грають гостям українських пісень на фортепіяні — чимало можна сказати. Про що хочете: чи про кераміку, чи про вишивки, чи про трохи поважніші теми. І головне: що Україна — це таки не Росія. Це добре знати, навіть після повторюваної 30 років помилки.

Чи не думаєте, що між нами існують теж „дипломати без теки і без „дуже політичної" амбасади?

Лев Шанковський

АНГЛО-АМЕРИКАНСЬКА ІСТОРІОГРАФІЯ СХІДНЬОЇ ЕВРОПИ І НАШІ ЗАВДАННЯ

9

Комерційний принцип повинен проникати цю організацію зверху донизу. Видавання дефіцитної пропаґандивної літератури, що її важко „розіпхати" навіть безплатно, слід заступити продукцією ходової книжки чи альбому, на які знайдуться покупці передусім у бібліотеках англомовного світу. Таких проспективних покупців є в світі 35.000 — отже достатня кількість для того, щоб наша продукція комерційно виправдувалась. Очевидно, комерційна діяльність потребує комерційної реклями, і на неї в бюджеті мусить бути призначена відповідна сума.

Відборець мусить бути повідомлений про існування краму. Крам мусить бути проспективним відборцям переконливо описаний. Отож, книжка нашої продукції, без уваги на кошти, мусить бути занотована в усіх можливих бібліографічних показниках та індексах. Рецензії на неї мусять бути наперед замовлені й оплачені. Оголошення у відповідних журналах, гарно видані проспекти, каталоги, цінники повинні супроводити вихід книжки у світ.

Питання стоїть тепер — чим лупати цю скалу? Загальне зауваження, яке зробимо в цьому місці, таке: на жаль, з огляду на існуючий стан, мусимо починати від початків. Мусимо починати від етногенезу і від відвоювання у Московщини нашої історії, нашої літератури й культури, навіть наших святих. Мусимо показати окремішність шляхів, якими йшли український і московський народи від зарання своєї історії і передісторії. Нагадується праця д-ра Лонгина Цегельського з-перед першої світової війни: Русь-Україна і Московщина-Росія (видана також німецькою мовою) — ось від тієї концепції і треба починати.

Треба починати так, бо величезна більшість англо-американських науковців уважає нас не за окремішній народ слов'янського світу, а за політичний рух. Нам відмовляють права не тільки на Святу Софію, але навіть на Хмельниччину (проф. Сетон-Ватсон в одному з давніших творів, тепер він значно еволюціонував у своїх поглядах). Про якісь наші „права" на Київську Русь, на її культуру, на „Слово о полку Ігореві", що таке українське своїм характером, шкода й говорити!

Відзначаючи появу, до речі знаменитої, книжки Юрія П. Федотова „Російський релігійний дух, т. І. Київське християнство", рецензенти писали, що ця книжка уможливлює пізнати справжню релігійність російського народу. Яким чином? Адже ця книжка повинна мати назву „Український релігійний дух: Київське християнство", вона трактує про українську духовість. З нею московська духовість не має нічого спільного.

Дехто з нас, у великому поспіху, старався перейти понад цим помішанням основних понять посиланням на існуючу „державність" у формі т. зв. УССР, на її „зовнішні зв'язки", на її колосальний економічний розвиток за останні роки. На жаль, неіснуючими „реалітетами" зовнішній світ обдурити важко. Не тільки державний секретар Дін Раск нічого не знає про існування „радянської української держави", але не знає цього й широкий американський загал, не знають студенти американських високих шкіл.

Недавно проф. Вс. Голубничий подав капітальний факт зі свого педагогічного досвіду: він у своїх викладах послідовно вживає терміну „Радянський Союз", а його студенти в своїх нотатках записують „Рашія". Він передає, що переглядає їх нотатки і виправляє їх, але студенти, далі чуючи про „Радянський Союз", пишуть „Рашія". Очевидно, якщо б дійсно існував „Радянський Союз" у формі конфедерації рівноправних, суверенних республік, то проти його утотожнювання з „Рашія" першими виступили б амбасади й місії цього Союзу в широкому світі, а далі „федеральна" наука, преса, громадянство. Очевидно, під таким тиском „федеральної" публічної опінії змінили б свій нахил утотожнювати СССР з „Рашія" не тільки американські студенти, але й навіть державний секретар з усім своїм Державним Департаментом. Коли цього немає, то це свідчить тільки про те, що в нашій країні добре розуміють справжній „реалітет", який криється за літерами СССР, і вживають терміну „Рашія", як „реалітетові" відповідає.

Що ж, тим більше, хочемо ми цього чи ні, мусимо мати від основи, якою є доказ окремішности українського народу в слов'янському світі та з'ясування його окремих шляхів у культурному розвитку Східної Европи. Немає найменшого сумніву, що для цього завдання найкраще надається десятитомова „Історія України-Руси" нашого найбільшого історика, проф. М. С. Грушевського. Вона мусить у своєму перекладі на англійську мову виконати ту роботу, що її виконала свого часу в Східній Европі, коли навіть російські історики прийняли були її основну концепцію. І правильно хтось був завважив у журналі „Нові Дні", що видання цього твору англійською мовою викликало б справжню паніку в Москві, бо там добре знають її наукову вагу, що з переконливою силою говоритиме до істориків вільного світу. Ця наукова вартість основного твору нашого великого історика ні на чому не втратила своєї актуальности і тому ніяких змін у ній проводити не треба. Редакція ноток (посилань), — це інша справа — тут треба достосувати видання до вимог часів, що панують в англо-американському світі.

(Далі буде)

„Стан української справи Національної Революції 1917 року" — доповідь проф. Б. М. Мартоса

17 січня на науковому засіданні Комісії Академії для устійнення фактів і дат з українських визвольних змагань відбулась доповідь професора Бориса Мартоса про стан української справи напередодні революції 1917 року.

Доповідач, активний учасник українського визвольного руху від кінця минулого століття, схарактеризував цей рух початку XX століття на тлі різних соціяльних груп України, щедро ілюструючи доповідь своїми спогадами.

Про фінансові, промислові й торговельні кола доповідач сказав, що вони були чужі українській справі. То були росіяни, жиди, поляки, бельгійці, німці, трохи русифікованих малоросів. Кілька українських родин становили винятюк, як от Симиренки. Українські землевласники, нащаки козацької старшини, такі як Леонтовичі, Гамалії, Лизогуби, Милорадовичі, мали сантимент до України і намагалися впорядкувати життя на Україні: підтримували земство, розвивали шкільництво, медичну обслугу. Але шкільництво вони запроваджували російське, земство було загально - російського характеру, інтерес до української культури обмежувався фолкльором. Серед землевласників теж були винятки, найяскравіший — Чикаленко.

Проф. Мартос розповів про антиукраїнські виступи в Полтавському земстві землевласників Кочубея і Скоропадського (не гетьмана). В земствах діяв так званий „третій елемент" — агрономи та статистики, серед яких було багато українців, що свідомо вели українську роботу. Так Г. Ротмістров переконав земську управу побудувати будинок Полтавського земства в українському стилі. Б. Мартос викладав кооператорам українською мовою, а на зроблене йому зауваження відповів, що він викладає популярною селянською мовою.

Щораз більшого значення набувала на Україні кооперація. Сільська молодь з освітою двохклясової школи допомагала її розвиткові. Майже в кожному селі було споживче товариство, майже в кожній волості — кредитове товариство. По селах народжувались українські хори, відбувались українські вистави.

Свідоміші селяни й сільська інтеліґенція були носіями потенціяльного українського патріотизму. Іскру українського сантименту плекав український театр, письменники, видання „Вік", таємні гуртки по середніх школах і університетах, нелеґальні українські бібліотеки з леґальними книжками (Б. Мартос сам заснував дві такі бібліотеки, а вчитель міг би за них втратити посаду).

Українських інтеліґентів було дуже мало. У Полтаві їх було коло 30, стільки ж у Харкові, але там вони не були зорганізовані в громаду. Були українські громади в Москві, Петербурзі, Закавказзі, на Амурі. Громади збирали гроші на українську пресу, влаштовували Шевченківські вечори, організували українські клюби.

Діяли в Україні і активні вороги української справи, чимало з них українського походження. Василь і Віталій Шульгіни були нащадками козацької старшини.

Доповідач ствердив, що на тлі байдужости, аполітичности, або ворожости соціяльної верхівки, український визвольний рух базувався на масах — селянах, робітниках і міщанстві. Організаторами були інтеліґенти, що вийшли з мас. Так, Симон Петлюра був сином полтавського міщанина походженням з козаків.

Проф. Мартос заперечив твердження Д. Дорошенка, висловлене в його спогадах, про те, що село не чекало революції. Доповідач ствердив, що його контакти з перед революційним селом показували, що хоч село було несвідоме, але зреволюціонізоване економічним станом, а пізніше невдалим веденням війни. Воно було розаґітоване революціонерами, також російськими. Проф. Мартос заперечив закиди, що українці мають нахил до анархії. Він спостерігав, що на селі була пошана до виборних, до „закону". Якби український нарід був анархічним, то розвиток кооперації на селах був би неможливим.

В армії були ті ж селяни (з них частина свідомих) і ті ж українські фельдшери, сільські учителі, телеграфісти й кооператори. Хорунжі були близькі до солдат, поводилися з ними демократично. Ще до революції Симон Петлюра, працюючи в Мінську, розсилав директиви. На фронті й у запіллі обережно вели серед салдат освідомлюючу роботу: пісні, історичні оповідання.

Доповідач коротко схарактеризував українські політичні партії, що існували перед революцією, але були малочинні: ТУП, або Українська радикальна партія, Українська соціял - демократична робітнича партія, Українська партія соціялістів - революціонерів, та найслабша Українська народна партія, що її очолював М. Міхновський. УСДРП мала свої організації по 20-30 людей в губерніяльних і деяких повітових містах, по селах були клітини з 3-4 людей. Також були місцеві гуртки російських партій. Найбільше розходження поміж українськими партіями було в земельному питанні: викуп чи конфіскація. Також були розбіжності: чи йти мирним шляком чи революцією. Але вся українська інтеліґенція мала заповіт: „Кайдани порвіте".

Доповідь була завершена словами про те, що Центральній Раді, яка мусіла будувати життя, довелось діяти в нелегких умовах. Часто чуємо: „Ми втратили, ми втратили", а забуваємо про досягнення історичної ваги.

Л. Дражевська

Ню Йорк, Н. Й.

ВІДЗНАЧЕННЯ РОКОВИН ЗАКАРПАТСЬКОЇ УКРАЇНИ

(РСГ) Ню Йорк, дня 15-го березня 1967-го року. Сніговія з дощем не дозволила багатьом прибути в цей день до Українського Інституту Америки, щоб відзначити роковини відновлення самостійности Закарпатської України. 15-го березня ц. р. минуло 28 років, як бувший прем'єр Карпатської України, на чолі з президентом сл. п. монсньйором д-ром Августином Волошином створили незалежний уряд Срібної Землі, та засвідчили перед цілим світом, що український нарід прагне свободи на своїй рідній землі. З цієї нагоди наспіло ряд привітань від його колишніх співробітників прем'єра Ревая, творців великого діла, і від інших осіб.

Згадуючи день 15-го березня 1939-го року в Хусті, столиці Закарпатської України, та про нарід, який рвався до відбудови відновленої самостійної України, приявні відсвяткували річницю пропам'ятного дня.

Події, що їх завершено на Закарпатській Україні 15-го березня 1939 року є доказом, що немає на світі такої сили, яка могла б знищити стремління народу до власного самостійного життя, бо навіть найменша частина України — Закарпатська Україна, якій давніше оголошено присуд, що заникне в мадярському чи чеському морі, засвідчила перед цілим світом, що зріла до самостійного державного життя до власного правопорядку, на своїй прадідівській землі.

Навіть систематичне большевицьке нищення всього того, що мало, чи має українську закраску, не змусило український нарід піддатися в затяжній боротьбі проти московського окупанта. Український нарід переможе і цього свого ворога.

Постанови Об'єднання Українських Педагогів ЗДА

Головна Управа Об'єднання Українських Педаґогів ЗДА винесла на нараді 5-го лютого в Шикаґо такі рішення:

1). В порозумінні з Об'єднанням Українських Педагогів Канади відбути спільну нараду з метою створити Ініціятивну Групу для скликання Світового З'їзду Українських Педагогів в рямцях Світового Конґресу Вільних Українців.

2). Зголосити своє рішення стати членом УККА; ОУП-ЗДА як аполітичне і станове товариство буде працювати на форумі УККА в тому напрямі, щоб рідне шкільництво стало обов'язковою і важливою справою всього українського громадянства.

3). Звернутись до Владик Українських Церков з проханням про впівпрацю в національному вихованні молоді українського походження (нової і старої еміґрації) в глибокому переконанні, що така співпраця є також в найкращому інтересі наших Церков ддля самозбереження.

4.) Тому, що без сильної матеріяльноїїї бази є немислимий розвиток українознавчого шкільництва, яке забезпечує майбутність усіх українських установ і товариств в ЗДА, видвигнути в цьому ювілейному році 50-ліття Національної Революції ідею — створити „Виховно - Шкільний Фонд Молоді" як добровільну і загальногромадську данину української спільноти в ЗДА.

5. Звернутись з проханням до наших асекураційних братських союзів, щоб вони якнайскоріше уділили із своїх фондів щедру фінансову допомогу на пекучі і невікличні потреби рідного шкільництва та з проханням про співпрацю в приєднуванні дітей до шкіл українознавства і усвідомлюванні батьків про потребу українознавчого навчання.

6). Заявити піддержку Шкільній Раді УККА та українознавчому шкільництву при Українській Православній і Українській Католицькій Церквах у ЗДА.

7). Звернутись із пропозицією до Шкільної Ради УККА, щоб на найвищому курсі українознавотва впровадити новий, суспільнознавчий премет: „Сучасні українські проблеми" для кращого підготуванні молоді до участи в українському громадському житті.

8). Поручити всім відділам ОУП („Учительським Громадам") — створити у їхніх Управах „Реферат допомоги українській родині у національному вихованні дітей" та через різні громадські організації знаходити дорогу до тих батьків, що відстають у виконанні свого обов'язку.

9). Поручити своїм відділам — призначити референта студентської молоді; його завданням буде вдержувати постійний контакт із українським студентством.

10). Дорадити Управам відділів — перевести раз в році, на вільному просторі „День Української Школи" як загальношкільну імпрезу.

Головна Управа Об'єднання Українських Педагогів ЗДА запрошує все українське учитеельство включитися до спільної скоординованої праці, щоб станова учительська централя могла успішно виконати важкі і відповідальні завдання. Від єдности учительства залежить питома вага і авторитет українського учительства в американській українській громаді.

З надходячими Святами, Головна Управа Об'єднання Українських Педагогів в ЗДА бажає радісних Свят Світлого Христового Воскресіння — Ієрархії Українських Церков, духовному та світському учительству, проводам рідного шкільництва, українським установам і організаціям та всьому українському громадянству у вільному світі.

Шикаґо, 18 лютого, 1967 р.

Микола Губчак
(секретар Управи)

„ТРУМБЕТА"

ДО УВАГИ ВЕРХОВИНЦЯМ З БОЙКІВЩИНИ

Трумбета дуже схожа на гуцульську трембіту своєю будовою, голосом та пристосованням до життя у гірських околицях Карпат.

Трумбета була на Західній Бойківщині, а опис її подається із села Мшанець, старосамбірського повіту.

Давніми часами, коли лісів було багато, а у них повно дикого звіря, як вовки і ведмеді, — то для вівчарів і волярів [ті, що випасали воли] була велика загроза нападу. Щоб звірів відстрашувати від кошари, вівчарі палили великі вогні і трумбетали, і в цей спосіб забезпечувалися від несподіваного нападу.

Оповідають старі люди таку пригоду вівчаря:

„... Вночі прийшли злодії, зв'язали вівчаря і хотіли забрати вівці з кошари. А він випросив у них дозволу ще раз затрумбетати. Вони згодилися, а він так трумбетав:

Татуню, мамуню!
Бер сокиру та й гуню,
Бо злодзеє ручейки зв'язали,
Стадейко заняли.

Вдома, на селі, родичі почули голос трумбети і негайно побігли до кошари, а злодії повтікали ..."

Були також славні трумбетарі, як напр. Лемаків Федьо, що залюбки ходив із трумбетою. Як настане великий піст, вийде на горбок коло хиж та й трумбече, а хлопці позбігаються та й слухають.

Весною, як жінки вийдуть у поле, а почують голос трумбети: „то так си має, як би учула голос зозулі" — вірять, що будуть довго жити.

Трумбета була поширена у цілій старосамбірщині. Згадується рівнож про рід трембіти і на Лемківщині та цілій Бойківщині, а головно у скільщині.

Трумбету можна було купити у Лаврові в час відпусту О.О. Василіян, як також у сільських майстрів, зокрема у Білчі та Грозьовій. У початках XX століття, крім дерев'яних трумбет, були вже „модерні", бляшані.

Опис трумбети та її виріб подає о. Мих. Зубрицький, парох Мшанця, ровесник і приятель Ів. Франка, член НТШ та знаний етнограф.

Трумбета була довга на 3 метри, зроблена з липового рівного і гладкого конара, або з оземка смереки чи ялиці. Дерево кололи на дві половини, з якого „різцьом" вирізували середину, опісля складали разом, обв'язували ялівцевими або смеровими корінцями та накладали довкруги кору з черешні, щоб голос не виходив щілинами Часом заливали щілини розтопленою смолою.

У вужчій частині вправляли „пищок" з рога або дерева, щоб можна було трумбетати, а кінець, званий „коновця", був ширший на кілька цалів, щоб голос краще відбивався.

Нехай голос стародовньої, призабутої трумбети заголосить і тепер верховинцям Західньої Бойківщини пригадку: зберігайте надбання народної творчости і мистецтва минулих бойківських поколінь!

Із радістю трумбета повідомляє про підготову „Бойківського Вечора" у Філядельфії, про „З'їзди Бойків" у Гамільтоні та про іншу працю виходців із Бойківщини.

Голос трумбети закликає також до продовжування праці „Бойківського Музею" і „Літопису Бойківщини" та виконання заповіту Великого Сина Бойківщини Івана Франка, який писав на початку XX століття: „Бойківщина не знайшла належної уваги наших вчених і етнографів"...

Ол. Бережницький,
б. мешканець Мшанця

● **У суді в Мадриді, Еспанія,** звільнено католицького священика, 32-річного Віктора Мануеля Арбольоа Муро від вини, яку йому закидала прокуратура: що він образив режим голови держави Франка прирівнявши його до німецьких нацистів.

Пам'яті Віктора Доманицького

П'ять літ тому несподівано дійшов відомий і популярний науковець, публіцист і громаддськй діяч Віктор Доманицький. Відійшов вже не молодим, з підірваним здоров'ям, але завжди ще повний громадських зацікавлень, активности в ширших плянуваннях та зокрема особливо відданий своїй публіцистичній діяльності. Один з тих цінних діячів з ери визвольної доби, які поволі вигасають. Але водночас згадувані завжди з пошаною, незабутні й незаступимі в своїй полумінній вірі та подивуґідній конструктивній динаміці.

Віктор Доманицький уродженець Звенигородщини, землі, яка лежить у серці України, яка видала кадри визначних громадських діячів і фахівців, та мала честь бути колискою Тараса Шевченка. Він син заслуженої священичої сім'ї, яка в найтяжчі століття відстояла свою народну стійку та всіх останніх синів своїх віддала громадській справі. Роки молодости його припали на добу українського відродження, яке дала йому можливість віддати визначну фахову службу Батьківщині. Пізніше, йому довелося перебувати в декількох чужих країнах, що він зумів використати як нагоду пізнати нові методи розв'язки фахових проблем рідної землі.

Два десятки літ еміґрації по першій світовій війні, він прожив в Чехословаччині. Землі чужій, але не ворожій, навіть у великій мірі сприятливій нашій еміґрації. Туди теж в дану добу належав найдальше висунений шматок рідної землі — Закарпаття, яка водночас ісцілялася під впливом наших еміґрантів, та в той сам час скріпляла і їхнє стужене за рідною землею серце. В самій Чехії був основний осередок української еміґрації, та що найважніше — центр українського високого шкільництва й найбільш активний пункт духової та політичної діяльности нашого суспільства. Це притягало туди весь молодий актив з різних закутків української землі.

Віктор Доманицький був викладачем на двох високих школах: техніці — званій Українська Господарська Академія, та Українському Вільному Університеті. Цілковитим відданням свойому званню, він причинився до розбудови декількох катедр, мав визначний педагогічний талант, але найбільшою його заслугою був надзвичайно корисний вплив на розвиток та громадське формування світогляду своїх студентів. Військові обов'язки ускладнили багатьом студентам систематичне опанування середньої освіти, але його вплив та допомога уможливили багатьом з них перемогти трудноці та стати цінними фахівцями. Цьому завданню він присвятив безмежну кількість свойого часу й уваги, але зв'язок його з учнями був особливо тісний і не вривався протягом довгих літ, а деякі залишилися йому відданими до кінця.

Віктор Доманицький був талановитим і відомим публіцистом, статтями якого користувалися і чужинецькі професійні видання, а незчисленну кількість його писань друкувала українська фахова преса на різних теренах, особливо в Галичині. В той час вийшли його деякі фахові твори.

Та все таки кульмінаційним пунктом його активности можна вважати добу відновлення українських високих шкіл після ддругої світової війни на терені Німеччини. Урухомлення академічної діяльности за тих умов вимагало непохитної віри й завзяття, а Віктор Доманицький якраз належав до групи відданої тій справі ентузіястів. В той час його обрано ректором української техніки, якої назву з правних причин змінено на Украінська Технічно - Господарська Академія. До її відновлення, реорганізації та розбудови й видавничої діяльности він особливо багато активно причинився. Він водночас викладав на Українському Вільному Університеті та в Православній Богословській Академії, а також брав активну участь в оргнізуванні середнього та різного типу професійного шкільництва.

Одначе це була доба неясна й неперебачливо змінлива, по кількох роках почався масовий виїзд української еміґрації до різних країн, що спричинило доцільність припинення дальшої активности українського високого шкільництва. В надії й бажанні придатися своєю співпрацею українській громаді в нових теренах, Віктор Доманицький переїхав до ЗДА. Декілька перших літ він заробляв фізичною працею, що спричинилося до важкого занедужання його серця. Та все таки навіть і ці умови не припинили його громадської активности. Він відбув ряд поїздок з рефератами по всіх більших осередках української спільноти як в ЗДА так і в Канаді, брав участь в декількох громадських акціях, був ініціятором деяких проєктів, зокрема ювілейного вшанування гетьмана Івана Мазепи. Під кінець він присвятив багато часу писанню не професійних, а громадсько актуальних творів. Гурт прихильників допоміг у виданні трьох його книжок, і він взявся до приготовання нових матеріялів.

Його здоров'я послабло, що тільки заохотило його до завзятішої праці пером, з бажанням виконати по змозі все, що вважав своїм обов'язком. Так і помер він в час писання, нагло й несподівано, тихо та самітно, як і провадив своє життя. Місцева громада тепло й з пошаною вшанувала його похорони. Тіло його переслано на українське схоронище в Бавнд Бруку біля Ню Йорку, гурт відданих йому студентів і громадян склали на будову його пам'ятника, над виконанням якого саме працюють два визначні українські мистці. Останнє, що можна відддати завжди ще дорогій громаді людині, яка жертвенно віддала її проблемам свій труд і все своє життя.

Р. К.

Вашинґтон, Д. К.

СТВОРЕНО ВІДДІЛ ТУІА

17-го лютого відбулись Основуючі Збори відділу Товариства Українських Інженерів Америки, що охоплює членів Вашинґтону, Балтімору і околиць. Новозаснований відділ вже охоплює одинадцятьох членів, з надією внедовзі з'єднати понад двадцятьох, сьогодні тільки потенційних, членів. На зборах, інж. Ю. Галущинський, член ініціятивної групи,накреслив цілі і завдання ТУІА та з'ясував можливий характер праці місцевого відділу. Д-р І. Масник, предсідник зборів, провів вибори першої управи відділу, яку одноголосно вибрано. На голову відділу вибраний інж.-арх. А. Тимошенко, заступник — д-р М. Яримович, тимчасовий представник для Балтімору — інж. Т. Хархаліс, скарбник — інж. І. Сось і секретар — п. І. Вітковицький.

Ініціятивна група, в додатку до організаційної частини присвятила частину програми, як і для членів так і для запрошених гостей, для доповіді, яку п. С. Максимюк згодивсь виголосити. Доповідь „Радіо В'єтнам" була базована на недавній поїздці доповідача до Південного В'єтнаму, де він обсервував не тільки працю і розвиток тамошньої радіо-системи, але теж інші аспекти подій в тій країні. Це доповідь, як і вибір доповідача з-поза технічних професій, підкреслює бажання новозаснованого відділу вести працю, не тільки вузько - професійного характеру.

Відділ звертається цією дорогою до всіх колеґ по фаху, що живуть в околиці дії нашого відділу і бажають стати членами ТУІА, зголошуватись до секретаря відділу телефонічно (301-939-9123), або листовно на таку адресу:

I. M. Vitkoviitsky, 10406 Burnt Ember Dr., Silver Spriing, Md. 20903.

Ігор Вітковицький

Переможці в конкурсі на читання книжок

Ню Порт, Австралія. — Ще в лютому місяці минулого року, коли почався шкільний рік, у Нюпортській Рідній Школі ім. Т. Шевченка та в Школі Українознавства, проголошено конкурс на читання українських книжок. Наприкінці минулого шкільного року, в грудні підраховано наслідки конкурсу, що дало такі показники: всього протягом року учні Рідної школи та студенти Школи Українознавства прочитали 140 книжок, що разом мають 7927 сторінок. З кожної кляси в число нагороджених потрапив один учень чи студент, що найбільше прочитав. Отже перші місця й нагороди одержали такі читачі:

Перше місце по школі і перше в Школі Українознавства здобув студент 1-го курсу Юрко Бурко, що протягом року прочитав 17 книжок та журналів, що мають 2114 сторінок.

Друге місце в школі і перше в шостій клясі здобула учениця Віра Лотиш, прочитавши 8 книжок (1222 стор.)

Третє місце в школі і перше в 3-ій клясі здобула Галина Сташко, що прочитала 25 книжок (765 стор.)

Четверте місце в школі і перше в 5-ій клясі здобула Люба Чачунь, прочитавши 11 книжок (666 стор.)

П'яте місце в школі і перше в 4-ій клясі здобув Вол. Сендецький, що прочитав 7 книжок (296 стор.)

Шосте місце в школі і перше в 2-ій клясі здобула Арета Підгородецька, що прочитала за рік 13 кн. (181 стор.)

Всі шість нагороджених прочитали разом 81 книжки, що мають 5242 стор.

Серед книжок, якими нагороджено читачів, бачимо твори Івана Франка, „Денник Ромця" І. Савицької, „Золота гора" Н. Забіли, „Байки" Глібова, Казки І. Багряного, „Пригоди Ґномика" Р. Завадовича, „Вітер з України" Л. Храпливої. Всі, що здобули нагороди, після літньої перерви мусять у перший день навчання розповісти своїм учителям зміст книжок, якими їх нагороджено. Такі конкурси на читання книжок в нюпортській школі проведено вже втретє. До речі, шкільна книгозбірня сьогодні має понад 250 книжок.

Н. Ч.

Проф. І. Гвозда надзвичайним професором

Обурн, Н. И. (В. М.) — Як повідомляє обурнська газета 'The Citizen-Advertizer з 24-го лютого, професор Іван Гвозда є підвищений, 21 лютого з асистента професора до надзвичайного професора.

Названа газета дослівно пише, що проф. І. Гвозда студіював право в українському Вільному Університеті в Мюнхені, а відтак здобув бакалавра і маґістра з політичних наук в Сиракюзькому університеті. Викладав в стейтових коледжах Оніянта, Н. И. і Кортленд, Н. И. В 1963 році проф. І. Гвозда став на працю в Обурнському Комюніті коледжі.

Проф. І. Гвозда в минулому навчальному році здобув признання від цілого факультету і студентів згаданого коледжу, як найліпший в цьому коледжі професор.

Професор І. Гвозда тепер є головою „Куррікулум Комітету" і членом „Авдіо - Віснал Комітету". — Він також є членом „Амерікен Політікел Саєнс Ассосіейшен", „Амерікен Гісторікел Ассіейшен", „Ню Йорк Стейт Гісторікел Ассосіейшен", „Юкрейнієн Професорс оф Амеріка Ассосіейшен" і Н.И.С.А.

Дж. С.

Бронкс, Н. Й.

РІЧНІ ЗАГАЛЬНІ ЗБОРИ 82-ГО ВІДДІЛУ СОЮЗУ УКРАЇНОК АМЕРИКИ

Річні загальні збори 82-го Відділу Союзу Українок Америки відбулися 5-го лютого. Збори відкрила голова п-ні Докія Лисько, яка провела молитву, привітала делеґатку Окружної Ради СУА п-ні Ольгу Соневицьку та присутніх і подала порядок нарад. Зборами проводила п-ні Ольга Соневицька, секретарювала п-ні Анна Стасів. У склад Номінаційної Комісії увійшли пані: Клявдія Чорнодольська — голова, Олена Лисько, Іванна Клим, Анна Політило і В. Гошовська — члени.

Голова Відділу п-ні Д. Лисько дала загальні підсумки й характеристику проведеної праці за звітовий період та накреслила напрямні діяльности на майбутнє.

За звітом організаційної референтки п-ні Олени Лисько Відділ об'єднував 43 членки. За звітний час відбулося сім засідань управи та шість ширших сходин.

Культурно овітня референтка п-ні Мирослава Савчак поінформувала, що крім обговорювання ділових справ на ширших сходинах вшановано доповіддю й деклямаціями пам'ять жінок-жертв 1941 р. і влаштовано новорічну „свічечку" з доповіддю. Відбулися дві більші імпрези, а саме в червні м. р. вечір у поклоні І. Франкові і в листопаді зустріч з письменницями — Лесею Храпливою й Іриною Шуварською - Шумилович.

У рямках діяльности виховної референтури під керівництвом п-ні Ірени Іванчишин зорганізовано дитячий хор, а в травні відзначено багатою програмою День Матери. В жовтні влаштовано дискусійний вечір на виховні теми для членок і гостей. Матеріял до дискусії подали п-ні Леся Храплива й Ірина Іванчишин.

За реферат Суспільної опіки звітувала п-ні Софія Раковська. Вона відвідувала хворих, висилала дарунки українським воякам у В'єтнамі з нагоди Різдва й Воскресення Христового, а також грошові допомоги й пакети для потребуючих окремих осіб, студентів і товариств у Польщі, Німеччині й Бразилії.

Зі звіту фінансової референтки п-ні Надії Попель присутні довідалися, що Відділ вислав сто долярів на Український Католицький Університет у Римі, двадцять п'ять долярів на фонд будови церкви в Бронксі, шістесять долярів українським студентам у Бразилії й менші суми на різні громадські цілі.

Імпрезовий реферат під проводом п-ні Олени Гентиш розгортав свою діяльність у співпраці з культурно - освітнім та виховним рефератами. Самостійно був влаштований Андріївський вечір для членок і гостей.

Пресова референтка п-ні п-ні Наталія Клецор інформувала жіночий журнал „Наше Життя" й українську пресу про життя й діяльність Відділу.

Для підсилення фінансів Відділу гїосподарські референтки при допомозі загалу членкинь влаштували продаж печива в грудні м. р.

Після звітів на внесення Контрольної Комісії присутні схвалили абсолюторію членам уступаючої управи. Нову управу вибрано в складі пань: Докія Лисько — голова, Олена Гентиш — заступниця голови, Оксана Миськів — секретарка, Ірина Загаляк — касирка, Марія Яросевич — заступниця касирки, Іванна Клим — організаційна референтка, Софія Раковська — культурно - освітня референтка. Ірина Іванчишин і Лідія Вовчук — виховні референтки, Леся Кіршак, Олена Лисько і Анна Стасів — імпрезові референтки, Марія Васьків і Мирослава Савчак — суспільна опіка, Марія Барагура — пресова референтка, Софія Данилович, Ярослава Лисовець, Ольга Гірна, Стефанія Чорнодольська і Юлія Криса — господарські референтки. У склад Контрольної Комісії увійшли пані: Надія Попель — голова, Наталія Клецор і Таня Семчишин — члени.

Після офіційної частини зборів решту вечора зібрані провели на товариській гутірці при чаю й перекусці, приготованій господарськими референтками.

Марія Барагура
пресова референтка

В Шикаґо відбудеться концерт на пошану Верховного Архиєпископа

21-го травня українське Шикаґо відзначить 75-річчя Блаженнішого Верховного Архиєпископа Кардинала Кир Йосифа Сліпого та 50-річчя його священства. Цю дату устійнив Ювілейний Комітет 27-го лютого, на якому одночасно прийнято програму концерту та плян збіркової акції на цілі Українського Католицького Університету в Римі.

Ювілейний Комітет очолив д-р Петро Харук, заступниками є д-р Ярослав Данилишин та Іван Гавалюк, секретар — Ольга Козак і скарбник — Мирон Наваринський. Головами окремих комісій призначено: Юліян Позняк (програмова), д-р Павло Турула і Катерина Іваник (видавничо-пропаґандивна) та Володимир Савків (адміністративно-організаційна). На дорадника комітету запрошено д-ра Василя Маркуся.

Усі українські католицькі парохії Шикаґо включилися вислати своїх представників до комітету. Діловий комітет нараховує тепер понад 25 осіб, що представляють парохії: катедральну св. Миколая, Непорочного Зачаття, Різдва Богоматері, св. Василія, св. Михаїла і св. Йосифа.

Кир Ярослав Ґабро, єпископ Свято - Миколаївської єпархії, схвалив ініціятиву та прийняв патронат над комітетом і збірковою акцією.

Святковий концерт, показ різних мистецьких ансамблів

Концерт 21-го травня буде винятковим показом досягнень найкращих мистецьких одиниць при наших парохіях. Участь візьмуть хорові, дитячі і танцювальні ансамблі з різних парохій. Також світські мистецькі групи заповіли свою участь: хор „Сурма" та ансамбль бандуристів під керівництвом Григорія Китастого. Виступлять солісти та діти школи св. Миколая і шкіл українознавства. У двох промовах українською і англійською мовами будуть представлені сильветки Ювілята та його головне діло, — Український Католицький Університет.

Увесь концерт буде зарекордований на стрічці та збережеться в архівах університету та єпархії св. Миколая. Концерт відбудеться у великій авдиторії Лейн Текнікел Гайскул. Організатори сподіваються, що заля на дві тисячі чотириста місць буде виповнена.

Ціль збірки: 25,000 долярів

Одночасно з підготовкою концерту розпочато збіркову кампанію для Унуверситету в Римі, ціллю якої є призмирати 25 тисяч долярів як ювілейний дар любови Його Блаженству Кир Йосифові від українців Шикаґа.

Комітет розішле індивідуально всім парафіянам українських католицьких парохій та окремим організаціям листа - звернення з проханням жертвувати на ціль Університету в міру спроможностей. Відповідно до висоти пожертви, жертводавці будуть зараховані до однієї з таких катеґорій: фундатори (понад 1,000 дол.), меценати (понад 500 дол.), спонзори (понад 100 дол.), добродії (понад 25 дол.) і прихильники (понад 5 дол.). Відповідні посвідки - грамоти будуть виставлені усім жертводавцям від Комітету.

Пропам'ятна книга для майбутніх поколінь

Ювілейний комітет готує до друку ювілейну пропам'ятну книгу, яка міститиме матеріяли про Ювілята, Верховного Архиєпископа Кир Йосифа та про Український Католицький Університет. Книга буде багато ілюстрована. Важливою частиною книги буде список усіх жертводавців за парохіями відповідно до катеґорій. Цю люксусово видану книгу одержать усі жертводавці і вона буде передана до бібліотек і архівів у Римі та різним установам і бібліотекам у вільному світі. Пропам'ятна книга стане тривалим пам'ятником прив'язаности і любови, з якою віднеслися до Блаженнішого Верховного Архиєпископа Кардинала Йосифа Сліпого українці Шикаґо у цей ювілейний 1967-ий рік.

Подія року

Ювілейний концерт має бути подією року українців Шикаґо. Ряд організацій вже погодилися не влаштовувати того дня ніяких імпрез. Можна очікувати, що решта організацій візьмуть також до уваги важливість запланованої акції та з свого боку будуть тісно співпрацювати з Комітетом, щоб уся ця акція і проєктовані заходи увінчалися повним успіхом.

Не лише українська преса і радіопрограми будуть заанґажовані до популяризації цієї події, але також англомовна преса, радіо і телевізія. Напередодні концерту має відбутися пресова конференція для української, англомовної та етнічної преси. Особа Верховного Архиєпископа та Український Католицький Університет в Римі будуть в осередку усієї популяризаційної праці на протязі найближчих трьох місяців.

ВІДОЗВА-ЗВЕРНЕННЯ

до українців м. Шикаґа й околиці від Ювілейного Комітету на пошану Верховного Архиєпископа Кир Йосифа Сліпого

Дорогі Земляки!

17-го лютого цього року сповнилося 75 років життя нашому Верховному Архиєпископові Кардиналові Кир Йосифові Сліпому. Цього року також минає 50 років його священства. Це справді великі ювілеї і українська громада у всьому світі відзначує їх надзвичайно врочисто.

Скрізь були та ще будуть відправлені вдячні Богослужби та молебні в наміренні Ювілята, готуються чи вже і проведено ювілейні концерти і доповіді. Сотні і тисячі листів та телеграм поплинули і ще поплинуть до Риму індивідуально від окремих осіб та від організацій, сповнені гарячих побажань здоров'я і багатьох літ життя Ювілятові.

Українська громада відзначає також практично цей ювілей, підносячи Верховному Архиєпископові дар любови на цілі Українського Католицького Університету ім. Папи Климента в Римі. Це ж бо справді найважливіше діло нашого Верховного Архиєпископа, від коли він знайшовся на волі. Це виношена на засланні його і наша мрія, яка стає дійсністю. Університет — це твердиня нашої церковної і національної науки, вогнище, яке грітиме усіх нас і нащадків наших у розсіянні сущих, і звідки проміння віри і знання проб'ються і в сьогодні поневолену Україну. Український Католицький Університет заслуговує на Вашу повну увагу і щедру підтримку.

В Шикаґо утворився при співпраці всіх українських католицьких парохій Ювілейний Комітет, який плянує відбути 21-го травня великий ювілейний концерт. Комітет збирає фонди на Український Католицький Університет в Римі.

Може Ви вже жертвували на цю ціль. Це похвально і свідчить про Вашу любов та сприяння починам Верховного Архиєпископа. Але тепер здобудьтеся ще раз і, може, на більшу пожертву, бо це ж Ювілейний Дар Любови!

Комітет з нагоди концерту випустить пропам'ятну книгу, в якій, крім матеріялів про Ювілята і Український Католицький Університет в Римі будуть поміщені списки усіх жертводавців які з цієї нагоди складуть відповідний даток.

Нехай не забракне Вашого імени чи назви Вашої організації в цьому списку, яким українське Шикаґо докаже свою відданість Верховному Архиєпископові Кардиналові Йосифові.

Ваше прізвище буде між фундаторами Українського Католицького Університету, якщо Ви складете пожертву понад 1,000 дол.

Ви станете меценатом, якщо внесете понад 500 дол.

Ви будете спонзором, якщо пожертвуєте понад 100 дол.

Ви будете між добродіями, якщо внесете суму понад 25 дол.

Коли Ваші засоби не позволяють на більше, Ви все ж будете прихильником Українського Католицького Університету, якщо внесете понад 5 дол.

Як тільки отримаєте особистого листа - звернення від Комітету, вишліть відповідний чек чи грошовий переказ (моні ордер) та виповнену картку.

З власної ініціятиви це зробіть, якщо б Ви не отримали листа, виповнюючи чек на "Jubilee University Fund" і висилаючи його на подану адресу.

Чеки або готівку можете висилати прямо до Ювілейного Комітету або через Вашу парохію.

Не відкладайте, поки до Вас звернуться збірщики. Щоб Ваше ім'я було поміщене в Пропам'ятній книзі, Ваша пожертва повинна бути в Комітеті найдальше 1-го травня 1967 р.

ПАМ'ЯТАЙТЕ: Дасте на велику ціль і у великий час!

Між тисячами імен жертводавців має знайтися і Ваше у Пропам'ятній Книзі, яку Комітет разом з пожертвами піднесе Його Блаженству, і яка лишиться для майбутніх поколінь свідком жертвенности української громади в Шикаґо.

За Ювілейний Комітет
на пошану Верховного
Архиєпископа Кир
Йосифа Сліпого
в Шикаґо:

д-р Петро Харук
— голова
д-р Ярослав Данилишин
Іван Гавалюк
— містоголови
Ольга Козак
— секретар
Мирон Наваринський
— скарбник

Адреса:
Cardinal Slipy Jubilee
Committee
5 000 N. Cumberland Ave
Chicago, Ill. 60656

В АМЕРИЦІ И У СВІТІ

НЕЗАБАРОМ АМЕРИКАНСЬКІ ВОЯКИ у В'єтнамі дістануть наплечники з радіовими апаратами, за допомогою яких можна буде сиґналами зі сателітів встановлювати їхні позиції. Ці радіові апарати продукує американська фльота разом із науковцями університету ім Джана Гопкінса. Ці апарати мають масово продукувати і висилати на фронт у В'єтнамі. Наплечник із цим апаратом важитиме 50 фунтів. Сателітна система американської фльоти вже від кількох років керує бойовими кораблями та підводними човнами із ракетами Поляріс за допомогою подібних апаратів. Тепер вперше ці апарати мають застосувати до вжитку піхоти. Ці апарати щодо величини подібні до валізки на одну одежу Вояк зможе встановити свою позицію з докладністю кількох кроків.

У ВІЛЬНІЙ ДЕМОКРАТИЧНІЙ ПАРТІЇ У ЗАХІДНІЙ НІМЕЧЧИНІ ПРИЙШОВ РОЗКОЛ у наслідку розбіжностей думок щодо Східньої Німеччини. Деякі видатні члени тієї партії, яка була членом попередньої урядової коаліції за уряду Людвіґа Ерґарда, оприлюднили статті з рекомендацією — визнати комуністичний східньо-німецький уряд за „леґальний". Голова партії Еріх Менде виступив рішуче проти такої ідеї.

ПІВДЕННО-В'ЄТНАМСЬКИЙ ПРЕМ'ЄР НҐУЄН КАО КІ заявив на конференції у Ґуамі, що його уряд виготовив докладний плян амнестії для комуністичних партизанів-втікачів і що ті втікачі матимуть право брати участь у найближчих виборах до місцевих самоуправних установ. Повстанські старшини, які зголосяться, можуть включитись до державної армії.

Клівленд, Огайо

ТОВАРИСТВО ПРИХИЛЬНИКІВ РІДНОЇ ШКОЛИ

Офіційна назва цього Т-ва — Культурно - освітнє товариство прихильників Рідної Школи ім. Т. Шевченка українських православних парафій в Клівленді, Огайо.

Річні Збори Т-ва відбулися 5-го лютого в приміщенні української щадниці „Парма Сейвінгс Компані".

На голову Зборів обрано інж. Ігоря Суховерського, на заст. — проф. Якова Кльованого, секретаря — п. Сергія Бушака. До президії ввійшли: директор проф. Іван Холодняк, голова парафіяльного уряду св. Троїцької парафії п. Микола Білоконський та представник Батьківського К-ту п. Мартин Лещук. Після прочитання протоколу з попередніх зборів. Збори вислухали звіту голови Управи п. Степана Фединяка та референтів: п. С. Бушака, п. Люби Филяк, п. Ольги Білинської, п. Марії Раточко, п. Марії Адамович та п. Василя Зуся.

Всіх членів Т-ва нараховується 153 особи. Засідань управи було 13. Управа докладала якнайбільше зусиль, щоб практично допомогти Рідній Школі морально і матеріяльно.

Для цього, крім усної пропаґанди про мету і ціль цього Т-ва, постійного контактування з місцевими парафіями та іншими громадськими організаціями — відбулася вдала імпреза, весь дохід з якої пішов на Рідну Школу. Для координації праці і для більшого ефекту взагалі — управа Т-ва через своїх представників тримала тісний зв'язок з дирекцією школи, і з Батьківським Комітетом.

В дискусіях виступали: директор проф. Іван Холодняк, представник Батьківського Комітету п. Мартин Лещук та інші, які одноцушно вважають працю голови управи та всіх референтів — задовільною, та висловлено 'ім всім щиру подяку. Порушено питання про загрозу асиміляції дітей в теперішній час та справу активности всіх членів Т-ва для загального добра.

Голова Контрольної комісії п. Петро Лютий ствердив правдивість фінансового звіту, правильність і акуратність ведення книжок та подав внесок створити дорадчий комітет для пожвавлення і полегшення праці Т-ва. Він же подякував усім членам управи за працю і вніс пропозицію про уділення абсолюторії уступаючій управі. Приступлено до виборів нової управи. Пан Степан Фединяк, не зважаючи на велике і настирливе прохання з різних причин відмовився бути головою Товариства.

Вибрані слідуючі особи: п. Леонід Дмитревич — голова, інж. Степан Фединяк — перший заст., інж. Григорій Шишута — другий заст., пані Люба Филяк — секретар, п. Василь Зусь — фінансовий референт, пані Марія Адамович — скарбник, п. Сергій Бушак — імпрезовий референт, пані Марія Раточко — господарчий референт та автор цих рядків — інформативний референт. Крім того до управи ввійшли: пані Лідія Бушак та пані Ольга Білинська. До Контрольної комісії увійшли: проф Іван Холодняк, п. Петро Лютий та інж. Ігор Суховерський. До Товариського суду обрані: пані Галина Дмитревич, п. Микола Білоконський та п. Анатолій Колдун.

Всі присутні вітали новообраних та щиро бажали їм найкращих успіхів в праці для добра Т-ва, Рідної Школи та всього українського громадянства.

Слід відмітити на цьому місці особливо жертвенну і самовіддану працю при реорганізації і поширенні української школи в Клівленді був настоятеля (нині покійного) о. Берика з дружиною; пп. Олександра Клепач, К. Доброноса, Л. Дмитревича, О. Валюха та покійних учителів п. О. Колесніченка і Наталії Тарасюк.

Головними ініціяторами і організаторами Т-ва являються: пп. Сергій Бушак, Степан Фединяк, Леонід Дмитревич та проф. Іван Холодняк. Треба сказати, що до Т-ва Прихильників Рідної Школи належать не тільки люди, що мають дітей шкільного віку. До цього Т-ва належить чимало людей, які мають цілком дорослих дітей, або і взагалі їх не мають, але які справу Рідної Школи і виховання дітей чи молоді в національному дусі — розуміють правильно і ставлять інтереси загально-національні вище своїх власних. Такі люди справді заслуговують на похвалу і признання.

Не зважаючи на величезну територію нашого міста і околиць, на розкиданий осідок наших людей та інші чисто специфічні обставини — будем надіятись, що Т-во Прихильників Рідної Школи ім. Тараса Шевченка в Клівленді успішно справиться з своїм завданням на користь наших дітей і нашого народу.

О. Капустянський
прес. референт

Твин Ситі, Мінн.

ВІДЗНАЧЕННЯ РОКОВИН ШЕВЧЕНКА

Цього року українська громада Твін Ситі відзначила роковини народження і смерти Великого Кобзаря — надхненника боротьби за волю, за рідну землю, за мову нашу діямантову. Заля Українсько - американського дому була виповнена вщерть. Були там представники всіх громад і угруповань. Були старі, були і діти. Неділя 12 березня 1967 року була Днем Тараса Шевченка. У всіх церквах відбулася заупокійна Служба Божа.

Голова місцевого Відділу УККА д-р М. Козак, відкриваючи Академію, підкреслив про необхідність спільно вирішувати всі справи громадою, бо лише так ми чесно зможемо дивитися один одному в вічі.

Інж. Олександер Филипович в доповіді під заг. „Тарас Шевченко на тлі своєї доби" розгорнув цілий ряд прикладів українського життя — побуту в часи Шевченка, демонструючи уривками з його творів. Ірина Михайльонка (СУМ) зі зрозумінням передала вірш В. Самійленка „Українська мова", а молода наша співачка Оксана Мірза виконала фраґмент з опери „Катерина", муз. Аркаса під. акомпаніямент п. Олеґа Левицького Її постать убого одягненої селянської дівчини з немовлятком на руках, з голосом, як дзвіночок, викликав сльози з очей слухачів.

Цього року на Академії ми чули два хори наших підростаючих. Першим виступав хор української православної школи в Міннеаполісі під дириґентурою п. Анатолія Гнєвого. В склад хору входили і діти з дитячого садочка. Приємно було бачити, як оті, наші найменші, які народилися вже від дітей наших, яких ми привезли до Америки, відкривають ротики і чітко вимовляють кожне слово пісні. Вони проопівали „Перебендя Кобзар" — муз. Гайворонського, „Ой, діброво темний гаю" і „Садок вишневий" муз. Я. Степового.

Вперше на сцені з'явився молодий декляматор Олесь Мартиненко, який гарною дикцією виконав „Мені тринадцятий минало". Таких декляматорів варто випускати частіше на академіях.

Представниця МУН-у Леся Пундик продеклямувала вірш Т. Шевченка „До Основ'яненка". Вже відома нам Оксана Мірза виконала „Утоптала стежечку через яр" муз. Я. Степового під акомп. Олеґа Левицького. Молодий Роман Смулка з укр. католицької школи продеклямував вірш „Найбільша тайна" — Бабія. На закінчення програми хор дівчат СУМА під дириґентурою інж. Євгена Карпяка і акомпаніямент Христини Ленчук відспівали „По діброві вітер віє" — мелодія з Полтавщини, гармонізація інж. Д. Петрівського, „Реве та стогне" — муз. обробка Косенка і „Заповіт" — мелодія Гладкого в обробці Д. Петрівського.

Портрет Т. Шевченка був роботи проф. Михайла Михалевича. Одна заувага до останньої точки програми: краще було б, щоб „Заповіт" співала ціла заля, бо це стара традиція нашої громади. В основному академія пройшла на відповідному рівні, з головне, що участь в ній приймали молодші і наймолодші члени нашої громади.

Валентина Єрмоленко

Ню Йорк, Н. Й.

НОВАЦЬКА КОСТЮМОВА ЗАБАВА

Казка в житті дитини грає незаступиму ролю. Вона розбуджує дитячу уяву, вщіплює любов до правди і добра, ззахоплює своєю незвичайністю, виховує і навчає.

Пластова Станиця Ню Йорку, співпрацюючи з Пластприятом, влаштовує кожного року для наших найменших костюмову забаву. Розпочинається ця забава завжди новою і цікавою казкою, а участь в ній бере все пластове новацтво.

5 березня велика заля школи св. Юра виповнилася по береги діточим гамором. Нетерпелива дітвора втихає тільки тоді, як станичний пл. сен. П. Дорожинський вітає численних присутніх, дякує п-ні Д. Ґензі за підготування танків і передає голосник пл. сен. С. Гойдиш. Маленькі слухачі в захопленні ловили кожне слово улюбленої сестрички Стахи, яка веде їх стежиною уяви в зачарований світ казки. Під звуки народних мелодій оживає лісове царство. Рослинки, комашки і звірятка ворушаться, літають, машерують в ритмі рідного танку.

Маленькій дівчинці, що шукає в лісі загубленого братчика, появляється рідкісний квіт папороті. Він чародійною силою розбуджує лісових мешканців, які спішать на допомогу Ганусі. Гнуться під подувом вітру папороті, шелестять суниченьки, весело тріпочуть крильцями метелики. Спішать з порадою ґномики, паяцики, ведмеді. Помагають мавки, лісовики. За добре Ганусине серденько виповнене любов'ю і милосердям, страхополох показує дівчинці дорогу до Баби Ворожки, що сховала Івасика. Гануся ховається від злих очей Ворожки між пелюстками запашних рож, роменів, ніжних малесеньких дзвіночків. Врешті чудові білі голуби приносять на своїх легесеньких крильцях радісну вістку: загинула Ворожка. На лісову поляну виходять подивитися на щасливих дітей гуцули, вмашеровують в пишних шатах князі і дружинники. Казка кінчається, а діти вставляються до дефіляди. Всі строї чудові. Одні фантазійно оригінальні, інші захоплюють своїм реальним зближенням до природи. Очі присутніх любуються багатством форм і кольорів. Належиться признання виконавцям строїв, — всім мамам і бабуням.

Вкінці вставляються до дефіляди маленькі гості, які не брали участи в казці але прибули на забаву в гарних, різноманітних костюмах. Є тут квітки, метеелики, зайчики, тигри, Червона Шапочка, Попелюшка, півник, малесенькі курятка і інші.

Діти весело забавляються під проводом ст. пл. Д. Турчин. Сестричка Дозя знає безліч пісень і забав. Допомагають їй сестрички і братчики, які ще так недавно самі брали участь в таких же костюмових забавах. Приємно бачити поміж розбавленою дітворою дітей тут народжених батьків, які розуміють потребу виховання своїх дітей в рідному середовищі. Працьовиті пані з Пластприяту метушаться безперервно. Одні зайняті при смачному буфеті, інші льотерією багатою на експонати, ще інші розпродажею дитячої літератури.

Швидко минає час. Діти розходяться додому повні незатертих вражінь. А в малих серденьках несуть звуки рідної пісні і теплий спомин про чарівну казку.

Л. Д.

НА НАШІЙ, НЕ СВОЇЙ ЗЕМЛІ

(Що пишуть комуністичні газети в Україні)

ЛАВРЕАТИ ПРЕМІЇ ІМ. Т. ШЕВЧЕНКА

„Літературна Україна" з 10 березня повідомила, що цього року „урядовий республіканський Комітет по преміях ім. Т. Шевченка" присудив Шевченківські премії (їх дають без фінансової винагороди): Іванові Ле за роман „Хмельницький", де підкреслено боротьбу українців з власними поневолювачами", малярці Олені Кульчицькій за нові картини та ілюстрації до різних творів, а також кінорежисерові Київської студії ім. О. Довженка Вікторові Івченкові, за художній кінофільм під назвою „Гадюка", який у СССР побачили вже 30 мільйонів глядачів і який має розкривати „велич боротьби людини за революційні ідеали" (про зміст „Гадюки" не маємо відомостів). Як сказав голова Комітету премій О. Корнійчук, жюрі було не легко вибрати трьох діячів для нагород з потоку запропонованих творів, бо, крім місцевих пропозицій, — „до Комітету надійшла значна кількість листів... з братніх реєспублік, а також із-за кордону".

99,93% ВІДСОТКИ — „ЗА"

Совєтська преса повідомила про наслідки так зв. „виборів" до різних „рад". В Українській СССР голосували 30 мільйонів 881 тисяча 252 особи, або ж 99,98 усіх, управнених до голосування. З них 99,93% голосів були нібито віддані за єдиних кандидатів „бльоку комуністів і безпартійних", 22 голоси були уневажнені, а проти голосувало нібито всього 0,07% виборців, або ж 22.396 осіб. Ще більше „за" було віддано в самій Росії — РСФСР, де у виборах брали участь понад 81 мільйон осіб: там проти партійних кандидатів голосували понад 203 000 осіб, або ж 0,25%. Очевидно, всі ті дані — підфальшовані.

ВМОВЛЯЮТЬ І ВМОВЛЯЮТЬ...

Комуністи вдаються до нової тактики, щоб заспокоювати національні амбіції народів не-російських республік. Напередодні так зв. „виборів" (з єдиним списком і єдиним кандидатом), „Молодь України" з 12 березня в передовій „Твоя влада"(!) писала, пригадуючи дещо з історії, щоб вмовляти в молодих читачів, нібито тепер все змінилось: „Треба хоча б думкою перенестися на 100 чи хоч на 50 років назад і уявити безпровну колонію Російської імперії — Малоросію, яка управлялася генерал - губернаторами, призначеними царською милістю. Багатомільйонний народ, що заселяв найродючіші і найбагатші землі Европи, не брав тоді ніякої участі у вирішенні своєї долі. Навіть у роки, що передували Великій Жовтневій соціялістичній революції, коли в Петербурзі засідала державна дума, ця карикатура на парлямент, у ній не було жодного представника трудящих. Все це згадується як якийсь кошмар, як поганий сон. Все це кануло в Лету. Великий Жовтень, 50-річчя якого ми і так далі...

РЕСПУБЛІКАНСЬКИЙ ФЕСТИВАЛЬ САМОДІЯЛЬНОГО МИСТЕЦТВА

В Українській ССР по різних містах проходить Республіканський Фестиваль самодіяльного мистецтва, що є „складовою частиною Всесоюзного Фестивалю народних талантів", як це підкреслює „Радянська Україна" з 12 березня. У фестивалі в Україні бере участь 120.000 самодіяльних колективів і гуртків, понад 2 мільйони акторів - аматорів, які демонструють „високу майстерність і поліпшення ідейно-художньої якости їх репертуару". 14 березня в Києві розпочався заключний огляд драматичних гуртків, і театрів, з яких на той огляд відібрано 27 любительських театрів. „Розпочався він виставою п'єси „Щорс"... Газета повідомляє, що „У нашій республіці нині 28 тисячі самодіяльних драматичних колективів; з них 107 мають почесні звання народних театрів. За минулий рік вони дали 4 тисячі любительських спектаклів, які подивилися 2 мільйони глядачів. В репертуарі театральних колективів твори радянських драматургів, клясичні п'єси."

КОЛИ Б НЕ ОТА ОТА „БУРЖУАЗНЯ ПРОПАҐАНДА"!...

Київська „Культура і Життя" з 12 березня цитує таку заяву талмудиста і начотчика, „генерального секретаря ЦК КПУ" П. Шелеста, якою він нібито розбиває твердження „буржуазної пропаґанди": „Буржуазна пропаґанда, критикуючи наш суспільний і державний лад, твердить, що, мовляв, у Радянському Союзі немає справжньої демократії, оскільки там існує однопартійна система. Так, дійсно, у нас одна партія — Комуністична, яка є авангардом і виразником волі робітничого класу і всіх трудящих. Разом з тим у нас існує найширша демократія, бо державою управляють повновладні представники народу. В. І. Ленін справедливо говорив, що наша соціялістична демократія у мільйон разів демократичніша всякої буржуазної демократії..."

ЩО ПОБАЧИВ КИЯНИН О. СИТНИК У ПЕКІНІ?

„Молодь України" друкує репортаж свого кореспондента, знавця китайських мов і діялектів, О. Ситника. В числі з 14-го березня він розповідає про спробу совєтської групи „туристів", разом з ним, зробити недавно прогулянку по музеях Пекіну: ... „Гіди, розлючені тим, що на жодного з нас ніякого враження не справила просякнута великодержавним психозом, націоналізмом і шовінізмом псевдореволюційна фразеологія музейних екскурсоводів, вирішили власними силами повести пропаґандистську атаку. Коли зупиняють автобус, зчиняється страшний галас. За десять хвилин навколо машини вже біснується натовп, а представники Лю Шан Сі з піною біля рота вигукують; „Ревізіоністи!" „Бандити!", „Московські хуліґани!". Але ми не піддаємось на провокації. Не діють на нас і погрози, що лунають з вулиці, і навіть розхитування автобуса хунвейбінами. Група одностайно відмовляється продовжувати поїздку і вимагає негайного повернення до готелю. Але китайці не вгамовуються"...

ПОСИЛЕНО ЦІКАВЛЯТЬСЯ... ОКЕАНСЬКИМ ДНОМ

„Радянська Україна" з 11 березня розповідає про багатомісячне плавання совєтського корабля „Михаил Ломоносов", на якому наукова експедиція Академії Наук УССР продовжує вивчати... океанське дно та, можна сміливо припускати, дещо потрібне і для військових цілей, про що можна лише здогадуватись. У замітці сказано: „Зокрема, цікаві результати дали гідрофізичні, гідробіологічні та геологічні дослідження глибоководних западин — Маріанської, Кермадек і Тонга. Співробітниками Морського гідрофізичного інституту АН УРСР з допомогою автономної ґрадієнтної станції зібрано цінну інформацію про мікроструктуру полів температури і швидкості у приводному шарі атмосфери й у верхньому шарі океану. Геологами, разом з екіпажем судна, в районі западини Тонга піднято унікальну колонку ґрунту з глибини понад 10 кілометрів. Вивчення цієї проби дозволить з'ясувати умови осадотворення у глибоководних жолобах. Комплексні дослідження провадилися в районах островів Товариства і Туамоту"...

ВСТУПНА ПРОМОВА

(Закінчення зі стор. 3-ої)

і, в кінцевому результаті, остаточного дозріння тих нових масових процесів всенародного спротиву режимові насильства й визиску, що панує в совєтській імперії — процесів, які відбуваються серед усіх поневолених неросійських народів, але які існують також і серед самого пригніченого в площині політично - соціяльній російського народу і які неминуче ведуть до падіння останнього в світі колоніяльно-імперіялістичного режиму. Отже, майбутнє українського народу буде рішатися там, на просторах нашої Батьківщини і на просторах всього Совєтського Союзу, цієї політичної „тюрми народів".

Але доки наш народ перебуває в неволі, доти великі й відповідальні завдання будуть лежати на нас, на українцях, які перебувають поза межами совєтсько - московської тиранії. Ми маємо бути, як сказано, дійсними репрезентантами і речниками справді вільної української науки, вільної літератури, вільного мистецтва і, найголовніше, вільних прагнень українського народу до свободи і незалежности. Але маємо ними бути не лише декляративно, не лише шляхом суперпатріотичних заяв, але на ділі, нашою практичною працею і дією. Цим ми справді допоможемо нашому народові в отому наростанні й остаточному дозрінні згаданих унутрішніх процесів спротиву всередині Совєтського Союзу. І цим ми зможемо допомогти багато в дечому нашому народові, коли прийдуть вирішальні події в Совєтському Союзі. Ці завдання можуть і повинні виконувати і виконати оті два мільйони українців, що перебувають у західньому світі.

Чи ми добре виконуємо і чи виконаємо наші завдання? Ми прийшли до ювілейного року 50-ліття Української Революції. Ми підготовляємо Світовий Конгрес Вільних Українців. Однак, признаймось відверто, що ми, оті вільні українці, перебуваємо в стані розбиття, в стані міжгрупової боротьби, в стані роз'єднання. Чи це сприяє успішному виконуванню наших завдань?

В XIX столітті великий польський поет і патріот Міцкевич, приглядаючись до розбиття і розсварення, яке панувало серед тодішньої польської еміграції і взагалі польського суспільства, не бачив у цьому особливої трагедії. Навпаки, він висловив тоді знамениту думку: „згода — це згуба". Він сказав це в тому розумінні, що повна згода поміж усіма політичними групами і течіями викликає застій, пасивність, бездіяльність серед тих, які повинні виконувати національно - визвольні завдання. Тоді ж як змагання, навіть певний революційний поміж різними групами змушує до активности і одних і других. Це те саме, як прийнятий у всіх демократичних державах погляд, що поруч уряду повинна існувати опозиція, яка не дає урядові засипляти, контролює його чинності і змушує його до постійної активности.

В цьому багато правди. З тим тільки застереженням, що одна річ опозиція, конструктивна опозиція, а друга — це непримиренні фронти, взаємне виключання одних другими й акція очорнювань і безпідставних обвинувачень у страшних злочинах, мало не в національній зраді. Подивімося на приклади, які дають нам західні демократії — в Англії, в Америці, у Західній Німеччині. Там існують урядові з одного й опозиційні кола з другого боку. Вони часом дуже гостро поборюють себе взаємно, але вони також взаємно себе шанують, і над ними є щось одне об'єднуюче: те, що називається національно - державною рацією, репрезентованою чи то спільними для обох сторін парляментами, чи загальнонаціональними і загальнодержавними репрезентантами, що ними є голови держав.

І тому ми, Українська Національна Рада, як екзильний парлямент України, не можемо перестати закликати до згоди. Не до згоди - згуби, а до згоди національно-державної рації. Така згода повинна запанувати серед загалу українського суспільства в західньому світі (і тільки при ній ми зможемо успішно відбути Світовий Конгрес Вільних Українців) і така згода мусить бути імперативом у внутрішніх відносинах поміж тими окремими політичними організаціями, які є складовими частинами Української Національної Ради, Державного Центру Української Народної Республіки. Бо тільки при цьому Державний Центр зможе виконувати ролю отого надрядного чинника, отої надбудови над перебуваючими у змаганнях між собою різними політичнимитечіями, отого єдиного диспозиційного центру, який потрібний нам задля національно - державної рації. Це природнє завдання саме Державного Центру УНР, який посідає перемство від тої нашої вільної держави, створеної свобідно висловленою волею українського народу, 50-літню річницю заснування якої ми будемо святкувати в цьому нашому ювілейному році Відродження і Ставання модерної Української Нації.

Ми діємо як екзильний Державний Центр Української Народньої Республіки і наша концепція — відновлення Української Народної Республіки. Це, в ширшому розумінні, треба сприймати так, що ми прагнемо відновлення того стану, в якому український народ, діючи на підставі демократичних засад, був господарем своєї Землі і мав можливість свобідного волевиявлення — в усіх ділянках свого національного життя.

Ми віримо, мало того, знаємо, що в Україні діють патріотичні самостійницькі сили. І я не вагаюся твердити — що мені не закидали б наші суперпатріоти — що ці сили діють і серед мільйонів сьогоднішніх комсомольців, навіть серед рядових членів української комуністичної партії. Проте, як мені видається, існує в нас погляд, що оті самостійницькі сили в Україні прагнуть самостійної України і хочуть відокремитись від совєтсько - московської імперії але вони хочуть водночас затримати радянські форми державного устрою, комуністичну партію й інші форми сьогоднішнього режиму в Україні. Отже, в тій майбутній самостійній Україні мали б бути далі серп і молот та зірка, а не тризуб, червоний, а не жовто - блакитний (чи синьо - жовтий) прапор, чотири літери УРСР, а не три літери УНР.

Чи і тут немає якогось непорозуміння? Що в Україні не хочуть повороту якоїсь реакції з поміщицтвом, фабрикантами і російсько-царськими жандармами чи польськими поліцаями — це абсолютно вірно. Але там хочуть демократичних форм правління, там хочуть свободи. І там знають, що це під знаком серпа і молота та зірки, під червоними прапорами і під літерами УРСР вмерло від голоду кілька мільйонів українського народу, гналося мільйони українських селян, робітників і інтелігентів на заслання та смерть і відбулося розстріляння українського відродження. І там знають, що всьому цьому хотіла запобігти Українська Народна Республіка в її визвольній боротьбі на чолі з Петлюрою.

І тому я вірю, що якщо не фактично, то принаймні символічно (хоч я особисто цього не припускаю, я думаю, що власне фактично), коли настане час упадку совєтської імперії — в Україні переможно замають українські національні прапори з блакиттю і золотом, а на українському небі засяють Тризуб і три літери УНР, як доказ здійснення ідеї незалежности, демократії і свободи.

А якщо це так, то Державний Центр в екзилі, як речник і символ цієї ідеї, та його Національна Рада повинні діяти гідно, ділово й бути авторитетною установою для всього українського суспільства на Заході і, найголовніше, виправдати ті надії, які безумовно покладають на них українці на Батьківщині.

І тому я закликаю всіх достойних членів Української Національної Ради відбути цю нашу сесію, в 50-ту річницю „збудження в огні" України, в атмосфері хай і різниці поглядів на ті чи ті питання української визвольної політики, але водночас в атмосфері діловости, в атмосфері речевости і при взаємній пошані та згоді. Цим ми докажемо, що ми справді гідні репрезентувати великий і незламний народ України!.

(Українське Інформаційне Бюро)

Мюнхен, 18 березня 1967 р.

Комітет Прихильниць зібрав 31,707.58 дол. на Університет в Римі

Комітет Прихильниць Українського Католицького Університету в Римі зібрав 31,707.58 дол. на потреби Університету. Ця сума вже переслана Верховному Архиєпископові Йосифові Сліпому в Римі, і Комітет перестав існувати з днем 4-го березня 1967 р.

Постанову про розв'язання Комітету прийняли Загальні Збори після вислухання звіту контрольної комісії. Коли Комітет заснувався в лютому 1966 р. його члени рішили, що Комітет має існувати тільки один рік.

Загальна сума, що її Комітет зібрав за період своєї діяльности, складається з двох позицій: з пожертв — 10,153.58 дол., та розпродажу видань і медальйонів УКУ — 21,554.00 дол., Збіркою фондів засобом розпродажу займалися особисто Мати Марія, ЧСВВ, яка була скарбником Комітету. Члени Комітету активно допомагали Матері Марії в розпродажі видань і медальйонів, тому Мати Марія заявила, що зібрані цим способом фонди належить зачислити до діяльности Комітету.

Комітет Прихильниць при заснуванні постановив, що члени будуть покривати всі кошти пов'язані зі збіркою власними жертвами. Після перевірки книг, контрольна комісія ствердила, що Комітет видав на адміністративні кошти тільки 50 центів.

Кінцеві Загальні Збори рішили, що всі книги і документи Комітету мають бути переслані до Українського Католицького Університету.

З огляду на це, що Мати Марія, ЧСВВ, згідна продовжувати збірку на УКУ, Загальні Збори постановили, що Мати Марія має право далі вживати фірму „Комітет Прихильниць Українського Католицького Університету в Римі," хоч Комітет, створений в лютому 1966, вже припинив працю.

Контр. Ком. КПУКУР
(—) М. БогачевськаХомяк
(— О. Горечко-Левицька
(—) Осипа Дяків-Рижій
(—) Олександра Шуст

МИКОЛА ЛІВИЦЬКИЙ ОБРАНИЙ...

(Закінчення зі стор. 1-ої)

перейшла до заслухання доповідей.

З доповідями виступили: С. Довгаль — про діяльність Президії УНРади, М. Лівицький — про діяльність Виконавчого Органу, І. Лучишин склав звіт Найвищої Державної Контрольної Ради. З окремою доповіддю, що послужила матеріялом для резолюцій, виступив І. Лучишин про ґеноцид в Україні. Дискусія над доповідями дала нагоду багатьом членам УНРади висловити свої думки і поробити конкретні внески щодо дальшої праці органів Державного Центру. Багато часу пішло на дискусії при точці про консолідацію українських політичних сил. Сесія ствердила у своїх резолюціях, що УНРада прагне повної консолідації всіх самостійницьких українських політичних сил в системі Державного Центру УНР. Конкретно стояла справа прийняття до УНРади Організації Українських Націоналістів за кордоном (ОУНз). Більшість фракцій запевнили провід ОУНз, що їх організацію приймається як рівноправного члена українського екзильного парляменту. Представники Політичної Ради ОУНз склали заяву, згідно з якою приступлення ОУНз до УНРади самозрозуміло означає, що ОУНз визнає за леґальну репрезентацію українського народу Державний Центр Української Народної Республіки в противагу до накинутого силою Москви уряду УРСР, який являє собою знаряддя окупаційної влади Москви в Україні і ні в якій мірі не репрезентує справжньої волі українського народу. ОУНз заявила також, що в імені українського народу на міжнародному форумі має право виступати єдино Державний Центр УНР в екзилі. ОУНз було прийнято до УНРади великою більшістю голосів і приділено їй 6 мандатів. Після цього заприсяжено нових членів УНРади від ОУНз.

В голосуванні не брало участи 6 членів УНРади від Української Соціялістичної Партії, які перед тим покинули Сесію, заповідаючи зложення окремої заяви. До кінця Сесії делеґація УСП була відсутною. Сесія одноголосно прийняла окрему постанову, що вона з жалем стверджує неприсутність на нарадах фракції УСП і сподівається, що в якнайскоршому часі ця фракція приступить знову до активної праці в органах Державного Центру.

Резолюції і вибори

Схваливши на підставі внесень і відповідних комісій, різні зміни Тимчасового Закону, прийнявши новелю до закону про Воєнний Хрест УНР і окремий закон про встановлення Ювілейної Відзнаки Української Народної Республіки в 50-ту річницю її постання, а також схваливши політичні резолюції і декларацію 6-ої Сесії, приступлено до виборів керівних органів Державного Центру. У виборах брало участь 30 членів УНРади на сорок сьогодні дійсних її членів (були відсутніми 6 членів УСП, а 3 члени УНДО та один член СЗСУ-СП мусіли перед виборами повертатися до дому — Італія Франція й Англія). При всіх голосуваннях 29 голосів (за вийнятком тих членів, які стримувалися, коли йшлося про їх особи) було „за" проти 1-го голосу члена УНРади від СЗСУ-СП. На Голову УНРади — як сказано — обрано д-ра Якова Маковецького (ОУН) який виголосив вступну промову, дякуючи за вибір і прирікаючи сумлінно виконувати покладені на нього високі обов'язки. На членів Президії УНРади обрано пп. М. Добрянського (УНДО) О. Собчинського (УРДП) М. Ковальського (УНДС) Б. Кордюка (ОУНз) і п. Кашинського (СКТСУ).

Перед виборами Президента Сесія 29-ма голосами схвалила „Постанову (зобов'язуючу аж до її вікликання Сесією чи Президією УНРади) про форми співпраці поміж Президентом і Головою Уряду". В цій постанові ще раз устійнено різні права й обов'язки, що прислуговують особам, які займають ці становища. Зокрема стверджено, що „напрямні політики Уряду (Виконавчого Органу) означують спільно Президент і Голова Уряду" і що „Президент має право, в узгідненню цього з Головою Уряду, брати безпосередню участь у тих чи інших акціях зовнішньої і внутрішньої політики".

На Президента Української Народної Республіки обрано доцьогочасного Голову Виконавчого Органу Миколу Лівицького. Новообраний Президент склав присягу на вірність українському народові і подякував за довір'я та обіцяв невтомно працювати для української визвольної справи згідно із зложеною присягою.

Перед виборами Віцепрезидента Сесія ствердила на основі предложених документів безпідставність тих закидів, що їх ширять проти кандидата на це становище деякі українські часописи та особи. Сесія підтвердила своє повне довір'я до особи кандидата. На Віцепрезидента Української Народної Республіки обрано проф. Миколу Степаненка, який виголосив промову, дякуючи за висловлене йому довір'я й обіцяючи, як і до цього часу, невтомно працювати для добра українського народу. Віцепрезидент склав присягу того ж самого змісту, що й Президент.

Після виборів оголошено декрет Президента УНР, яким іменується на Голову Уряду (Виконавчого Органу) д-ра Атанаса Фіголя. Склавши присягу перед Президентом, новопокликаний Голова Виконавчого Органу виголосив промову, в якій, окресливши головні напрямні політичної праці майбутнього ВО, заповів виголошення свого експозе, а також предложення, в порозумінні з Президентом і фракціями УНРади, нового складу ВОргану в найкоротшому часі. За кілька днів тривання Сесії д-р А. Фіголь, що не належить до жадної політичної партії, не міг цих справ остаточно приготовити. Виголошення експозе Голови ВО і заприсяження нових членів ВО відбудеться на першому засіданні Президії УНРади після Сесії.

Окрім того відбулися вибори Державного Контрольора УНР, на якого обрано інж. Дмитра Андрієвського. До складу Найвищої Контрольної Ради дообрано інж. Якова Зінченка.

В своєму заключному слові Голова УНРади Я. Маковецький ствердив плідну працю Сесії та її успішне закінчення. На самий кінець забрав ще слово Президент УНР М. Лівицький, закликаючи до єдности, що буде запорукою успішної визвольної акції. Після оголошення декрету Президента про закриття Сесії, присутні проспівали Національний Гимн.

(Укр. Інформаційне Бюро)

ОБ'ЄДНАННЯ ПРАЦІВНИКІВ ДИТЯЧОЇ ЛІТЕРАТУРИ ім. ЛЕОНІДА ГЛІБОВА

ПОДЯКА

З нагоди Двомісячника Української Дитячої Книжки (ДУДК — листопад-грудень 1966), проголосило Об'єднання Працівників Дитячої Літератури ім. Леоніда Глібова ЗБІРКУ НА ФОНД ДИТЯЧОЇ ЛІТЕРАТУРИ.

Складаємо оцим прилюдну подяку всім Жертводавцям з ЗДА й Канади, які відгукнулися на наш заклик.

Склали по $100.00:
Батьківський Комітет при Українській Католицькій Школі Святого Миколая в Чікаґо, Б. П. Баб'яки, Чікаґо, інж. В. Вацик, Торонто, Клюб Львов'ян, Чікаґо, Кредитівка „Самопоміч", Чікаґо, Товариство „Самопоміч", Чікаґо, Д-р Л. і Р. Смички, Коал Сити, 29 Відділ СУА, Чікаґо.

$50.00
Р. Вжесневський, Торонто, Пп. Ґерус і Дейнека, Торонто, Організація Українок Канади, Торонто, Учительська Громада, Клівленд, Щаднича Каса „Певність", Чікаґо.

$30.00
П. Сідлярчук, Бостон.

$25.00
„АРКА", Книгарня — Торонто, Д-р Булик, Торонто, Товариство Ветеринарних Лікарів, Чікаґо, М. Галун-Блох, Денвер, Д-р Дорощак, Міннеаполіс, Д-р М. Зарицький, Бруклин, В. Іващук, Чікаґо, Д-р Кліш, Філядельфія, Д-ри Подюк- Клюфас, Сиракюзи, О. Култунюк, Денвер, І. і Я. Куровицькі, Ню Йорк, Д-р І. і Н. Макаревичі, Ню Йорк, Управа Оселі „Маковиця", Гантер, Д-р А. Моспанюк, Торонто, Одна Особа, Крамниця „Олімпія", Ню Йорк, Д-р Я. і Я. Панчуки, Чікаґо, „Провидіння", Відділ в Амстердамі, Рідна Школа УНО, Зах. Торонто, Д-р П. Сениця, Чікаґо, проф. Смакула, Бостон, Союз Українок Америки, Відділ в Амстердамі, Окружна Рада Союзу Українок Америки, Нюарк, Н. Стецьків, Тонаванда, Р. і М. Турянські, Чікаґо, Українська Школа при Православному Соборі Святого Володимира в Чікаґо, Українська Школа в Пармі, Н. і М. Харів, Чікаґо, Проф. З. і М. Храпливі, Сент Луїс, М. і Я. Шафранюки (Крамниця „Альфа"), Торонто, Р. і І. Шенкірики, Сан Бернардіно, Д-р О. Яхторович, Чікаґо.

По $20.00:
Ірина Іванчишин, Бронкс.

По $15.00:
Крамниця „Дунай", Ню Йорк, Д-р Р. і А. Коси, Філядельфія, Українська Централя, Пассейк.

По $10.00:
Інж. Т. Дурбак, Ірвінґтон, Мґр. А. Кобринська, Ню Йорк, М. Ковч, Клівленд Ґр. М. Когутяк, Ютика, Л. і мґр. І. Мосевичі, Гобокен, Д-р Павлишин, Ферґус Фоллс, Союз Українок Америки, Відділ у Кентоні, Осередок СУМА у Кентоні, М. Турчин, Філядельфія, Відділ УККА, Кентон, Відділ УНС, Балтімор, Українська Кредитова Спілка в Судбурах, Онтаріо, І. Чернига, Блюмфілд, Пп. Шафранюки, Маямі.

По $5.00:
П. Дармограй, Ню Йорк, Е. і О. Зелінські, Філядельфія, Р. Іваницький, Бронкс, Л. Кизик, Ню Гейвен, Д-р Р. Криштальський, Нюарк, М. М. Кривокульські, Елізабет, П. Кульчицький, Денвер, О. Лопатинський, Ню Йорк, Л. Марків, Ню Гейвен, Д-р Я. і Л. Музички, Кентон, Я. Туркало, Орендж, Д-р Ю. Фединський, Блюмінґтон.

По $3.00:
Пп. Винничі, Денвер, В. Воронка, Пассейк, інж. А. Мілянич, Ню Йорк, Н. Онишкевич, Ню Йорк, Д. Чорнодольська, Балтімор.

По $2.50:
Н. Цибрівська, Ню Гейвен.

По $2.00:
І. Заковоротний, Ню Гейвен, М. Кульчицька, Ню Гейвен, В. Фіцалович, Ню Гейвен.

По $1.50:
І. Лаврович, Ню Гейвен.

По $1.00:
Проф. Н. Литвиненко, Ню Йорк, Е. Остапюкова, Маямі, П. Вігус, Маямі, Б. Антонишин, В. Березовський, М. Войко, П. Витвицький, В. Гачкевич, І. Гіна, М. Духновська, П. Карпенко, В. Карпі, П. Климук, Я. Кравчук, В. Круник, А. Кузьо, Н. Лодинська, Б. Москаленко, Р. Попель, С. Посполитий, Д-р Сатурський, А. Слюсар, Н. Стасишин, І. Телюк, Н. Троян, В. Ширай, П. Яхницька, одна особа, всі з Ню Гейвену.

Разом сума датків у грошах: **$2,176.00**

Датки в книжках:
Ольга Коренець, Нюарк, 60 книжок.

Дарова праця при виготовленні матеріялів ДУДК:
Проф. Т. Білостоцький, Ню Йорк, дир. М. Коць, Аппер Монтклер.

З волі Всевишнього відійшов від нас у Вічність
26-го березня 1967 р. по довгій і важкій недузі,
заосмотрений Найсвятішими Тайнами на 66-му році життя,
наш Найдорожчий, Одинокий і Невіджалуваний
БРАТ, ВУЙКО, ШВАҐЕР і КУЗИН

бл. п. Евген Лициняк

уроджений в Ярославі, Зах. Україна, інженер будови доріг і мостів, останньо працівник Transit Autority, Нюйоркської Міської Управи, член Т-ва Українських Інженерів в Америці.

ПАНАХИДА за Спокій Душі Покійного буде відправлена у вівторок, 28-го березня ц. р. о год. 8-ій веч. в похоронному заведенні П. Яреми, 129 Схід 7-ма вулиця в Ню Йорку.

ПОХОРОН в середу, 29-го березня 1967 р. з того ж похоронного заведення о год. 9:15 ранку до церкви св. Юра, 22 Схід 7-ма вул., а відтак на Українське Кладовище в Бавнд Бруку, Н. Дж.

Безмірним горем прибиті:

сестри: ІРИНА ҐАЩИНСЬКА з донькою ХРИСТИНОЮ і внуком ЮРІЄМ
МАРІЯ СТЕЦЬ з мужем ЮРІЄМ і донькою АРІЯДНОЮ
братова — ОЛЬГА СТЕЦЮК-ЛИЦИНЯК в Шикаґо
кузини: Родина БІЛЕЦЬКИХ, Ст. Пол, Миннесота і в Польщі
Родина ШКІЛЬНИКІВ в Америці й Канаді
ВОЛОДИМИР МИХАЙЛО ЯНІВ з дружиною в Сарсел, Франція

Роберт Кеннеді проти того, щоб вписували його прізвище у правиборах 1967 р.

Вашингтон. — Пресовий секретар нюйоркського сенатора демократа Роберта Ф. Кеннеді Френк Манкевіч повідомив 27-го березня, що Кеннеді є проти того, щоб у правиборах в трьох стейтах Ню Гемпшір, Орегон і Небрасці вписували його прізвище як кандидата на президента в 1968 році. В цих трьох стейтах відбуваються правибори найвчасніше. Стейтові секретарі можуть самі ставити кандидатів, навіть проти їх волі. Пресовий секретар сенатора Кеннеді заявив, що нюйоркський сенатор, якщо буде треба, вишле до виборчих комісій окрему заяву про те, що він не бажає кандидувати на президента, і тоді не можна буде поставити його як кандидата на виборчому списку. Кеннеді вже давніше заявляв, що він не буде кандидувати проти Джансона в 1968 році, бо буде підтримувати кандидатуру теперішнього президента Джансона і віце-президента Гомфрі. Але недавні розходження між Кеннеді і Джансоном в справі В'єтнаму знов поширили були вістку, що Кеннеді може бути противником Джансона у виборах 1968-го року.

У МЮНХЕНІ БУДЕ УКРАЇНСЬКИЙ ІНТЕРНАТ

Тижневик „Шлях Перемоги" в числі з 5 березня повідомив, що в Мюнхені, заходами Українського Товариства „Рідна Школа", буде відкритий з І-го вересня 1967 р. Український Інтернат для гімназійної молоді та учнів фахових шкіл. Головою Управи Українського Інтернату став Степан Шах.

Українська молодь буде вчитися у німецьких гімназіях та інших школах, а крім цього буде навчатися українознавства. Батьки, яким залежить на добрій гімназійній і фаховій освіті та українському національному й релігійному вихованню їхніх дітей, можуть їх до цієї установи вислати.

Інтернат приймає учнів з усіх кляс гімназії і фахових шкіл. Зголошення приймає і докладніших інформацій уділяє Управа Т-ва „Рідної Школи". Адреса: Ukrainischer Шульферайн „Рідна Школа", 8 Мюнхен 2, Дахауерштр. 9/II.

Українці Вашингтону відзначили роковини Шевченка урочистим вечором

Вашингтон. — В неділю 12 березня ц. р. тут в одній із репрезентативних заль поблизу пам'ятника Тарасові Шевченкові відбувся урочистий Шевченківський Вечір, влаштований Об'єднанням Українців Вашингтону. Після відспівання американського й українського гимнів доповідь п. н. „Довічні джерела Шевченкових ідей" виголосив проф. Григорій Костюк, голова Об'єднання Українських Письменників „Слово". Промову англійською мовою на тему „Шевченко в історичній перспективі" виголосив доцент Мериленддського Університету Іван Гавдяк. На дальшу програму Вечора склалися виступи квартету в супроводі бандур в складі Ю. Філіпов, І. Іллінський, П. Круль, І. Масник, рецитація Шевченкового „Послання" у виконанні п. Арка Царинника та мішаного хору під керівництвом Юрія Філіпова. У вечері взяли численну участь українці Вашингтону й околиць.

В'язень Кеніґсберґ поінформував поліцію про таємний цвинтар Мафії

Ню Йорк. — З судових кол інформують, що в'язень Гаролд (Кейо) Кеніґсберґ, який відбуває кару тюрми за злочини здирства, поінформував аґентів ЕфБіАй про те, що в стейті Ню Джерзі знаходиться засекречений цвинтар, на якому члени таємної злочинної організації Мафія хоронили тих вбитих осіб, які були їм небезпечні, бо могли виявити злочини цієї організації. Це повідомлення потверджує здогади членів Мафії про те, що в'язень Кеніґсберґ почав „співати" у в'язниці. Кеніґсберґ засуджений за різні злочини до 174-ох років тюрми. Аґенти ЕфБіАй знайшли в п'ятницю 24-го березня поховані тіла двох осіб, яких мали вбити члени Мафії. Тіла ці знайдено на засакреченім цвинтарі Мафії. Цей цвинтар знаходиться коло дому Джозефа Целзо і його дружини Рози. Їх заарештовано і звільнено за кавцією $100,000. Целзо вийшов із тюрми, де відбував кару за передержування крадених речей. Є поголоски, що знайдено третє тіло вбитої особи. Виявляється, що одно зі знайдених тіл не є тілом Анджела Соннесса, як початково думали. Сонессо зник в 1961-му році. Друге тіло має бути тілом Кеннета Лейтера, який зник 1963 року. Поліція має аґентів, які подали їй вісті про цей засекречений цвинтар.

Конференція СУСТА присвячена Світовому Конґресові Українського Студенства відбудеться у Вашинґтоні

(Закінчення зі стор 1-ої)

трьох доповідей і двох панелів та вибору ділових комісій для підготовки СКУС. Початок конференції буде в суботу, 1-го квітня, о год. 11:00 ранку. Після відкриття, молитви і привітів доповідатимуть президент СУСТА, мґр Богдан Сацюк, на тему „Потреба Світового Конґресу Українського Студентства і відновлення дії Централі Українського Студенства", та віце-президент СУСК, Богдан Сороколіт, на тему „Можливості успішної праці Централі Українського Студентства у Вільному Світі". По доповідях відбудеться дискусія над ними. Пообідні наради почнуться панелем на тему „Практичний вигляд Централі Українського Студентства", в якому візьмуть участь Ляриса Янів (віце-презиедент СУСТА), Юрій Тарасюк (віцепрезидент СУСТА), інженер Ігор Чума (координатор молоді при УККА і кол. президент СУСТА), Андрій В. Шуль (член Контрольної Комісії і кол. віцепрезидент СУСТА), і представникиСУСК та студентських громад Філядельфії, Боффало, Ньюарку і Трентону. Модератором панелю буде мґр Богдан Футей. Після панелю відбудеться вибір ділових комісій: підготовки і фінансів СКУС, встановлення офіційної назви для ЦУС, опрацювання статуту ЦУС, видавничих справ ЦУС, зовнішньо - інформативної дії ЦУС. До кожної комісії входитимуть члени СУСТА і СУСК, як також будуть зарезервовані місця для представників СУСТЕ, САУС і ЦУСА (по одному).

В суботу ввечері учасники конференції і гості зможуть весело провести час на „Студентському Балі" (початок о год. 9:00). До танців гратиме оркестра Юліяна Сухара з Філяделфії. Суботні наради і баль відбудуться в Голл оф Нейшенс, Едмунд А. Волш Білдінґ, Джорджтавн Юніверсіті (37 енд Проспект Стрітс).

Перед недільними нарадами, учасники конференції станутъ до спільної знімки перед пам'ятником Тараса Шевченка (о 1:00 год.). О 1:30 попол. мґр Євген Гановський, Голова ЦЕСУС, виголосить доповідь на тему „Міжнародна діяльність Централі Українського Студентства". По запитах і дискусії над доповіддю. відбудеться другий панель п. з. „Роля ідеологічних та релігійних студентських товариств в структурі Централі Українського Студентства" з участю представників Зарева, ТУСМ, Студентського Відділу ОДУМ, та Обнови. Модератор: мґр Юрій Кульчицький. Голова Підготовчого комітету організаційної конференції. Недільні наради відбудуться в приміщенні

New Faculty Lounge,
New South Bilding.

Тому, що Світовий Конґрес Українського Студентства і реорганізація активної Централі Українського Студентства у Вільному Світі є дуже важливі не тільки для студентів, але для української спільноти взагалі, Управа СУСТА звертається до воіх українських організацій і установ Америки і Канади з закликом, щоб вони вислали п редставників — глядачів на Організаційну Конференцію, а всі студентські клюби, громади і товариства закликається до численної участи у цій важливій імпрезі, яка буде підставою піготови Світового Конґресу Українського Студентства.

(С. Б.)

НОВА ОПЕРА „КОМУНІСТ" — ПРОВАЛИЛАСЬ?

Директор Харківського театру опери та балету ім. Миколи Лисенка В. Буквін, розповідаючи на сторінках „Рад. України" з 21 березня про діяльність тієї опери, між ін., сказав: „Нами створена нова вистава — опера „Комуніст", яку ми вже представили Харків'янам, однак колектив театру вирішив на основі цієї вистави створити ще більш яскравий спектакль. Зарaз триває кропітка додаткова робота над ним. Прем'єра його відбудеться у травні."...

ЗБОРИ ВІДДІЛІВ УНСОЮЗУ

НЕДІЛЯ, 2-го КВІТНЯ 1967 р.

ШИКАҐО, Ілл. Річні загальні збори В-ва св. Володимира — 114 Відд. о год. 12 дня в парохіяльній залі св. Володимира при 2250 В. Кортез вул. На порядку: звіти членів уступаючої управи і Контр. Комісії та вибір керуючих органів на діловий рік 1967. З огляду на важність справ в денному порядку, приявність усіх членів є обов'язкова. Якщо на визначений час не явиться приписана статутом потрібна скількість членів, тоді Загальні Річні Збори відбудуться о годину пізніше при всякій скількості приявних і будуть правосильними. — М. Нікольс-Ткачук, гол., В. Вережан, секр.

СУБОТА, 8-го КВІТНЯ 1967 р.

ШИКАҐО, Ілл. Збори Б-ва св. ап. Петра і Павла 220 Відд. в 7-ій год. веч. в Союзовому Домі. Управа прохає все чл. прибути на збори і своєю активністю причинитися до росту Відділу. — П. Слободян, предс., І. Мелінишин, секр.

Посмертні згадки

ІВАН РУДАВСЬКИЙ, довголітній член Т-ва ім. Богдана Хмельницького — 137-ий Відд. УНС в Вест Істон, Па., помер 11 березня 1967 р. Покійний нар. 15-го листопада 1890 р. в с. Росоха, пов. Старий Самбір, Зах. Україна. Полишив в смутку дружину Марію з дому Терлецька, дочку Катерину і сина Миколая. Похорон відбувся 15 березня 1967 р. з похоронного заведення до Укр. Кат. Церкви св. Духа, а відтак на місцевий парохіяльний цвинтар св. Духа, при участі родини, знайомих і членів Відділу.

Вічна Йому Пам'ять!
Ст. Колодруб, секр.

МАРІЯ СИВУЛЬСЬКА, членка Сестрицтва Пресв. Богородиці — 36 Відд. УНС в Рочестері, померла 9 березня 1967 по довгій і тяжкій недузі на 70-му році життя. Покійна народжена 5-го липня 1897 в с. Бабинці, пов. Рогатин, Зах. Україна. Полишила у смутку замужну доньку, 4 синів, 13 внуків і 3 правнуків. Похорон відбувся дня 13 березня ц. р. з похоронного заведення до місцевої укр. кат. Церкви св. Йосафата, а звідси при участі родини, членів Сестрицтва на цвинтар Голі Сепулчре Семетері.

Вічна Їй Пам'ять!
С. Гунька, секр.

МИКИТА СТРОЧУК, довголітній член Братства св. Стефана, 221 Відділ УНСоюзу в Шикаґо Ілл., помер 30-го листопада 1966 р. в лікарні у Норт Шикаґо, Ілл. після короткої недуги серця, на 64-му році трудолюбивого життя. Покійний народився 22-го серпня 1903 р. в селі Лущики Кобринського повіту в Україні. Прибувши до ЗДА, поселився у Норт Шикаґо, де працював робітником, спершу в ресторані, а згодом у фабриці сталевої огорожі. До УНСоюзу вступив у липні 1950 року. Був свідомим українцем та радо жертвував датки на добродійні цілі. Залишив в смутку дружину Катерину та доньок Надію, Марію і Олену. Похорон відбувся до місцевої української православної церкви, а звідтіль на цвинтар Елмвуд у Рівер Гров, Ілл. при численній участі рідних і приятелів, а головно союзовців.

Вічна Йому Пам'ять!
Тарас Шпікула, секретар

Купуйте в підприємствах що оголошуються в „Свободі"

ТАРЗАН, Ч. 5783. Тарзан на сліді!

Світало, і Тарзан готувався до своєї небезпечної місії. — Пам'ятайте... перестерігав Гю. — Це божевільна людина!

Свіжий слід ішов геть від Бетемби. Пан джунґлів ішов обережно, але рішуче...

І незабаром він знайшов чорну одежу, пам'ятку по втікаючім ворогові!